

Analyse vraag en aanbod

Delftse zwembaden

-eindrapportage-

07-11-2006
Drijver en Partners/bbn
R.J.C. Komduur/L.H.A. van der Lans
Rotterdam

Inhoudsopgave:

	pagina:
1 Inleiding	1
1.1 Achtergrond en onderzoeksoopdracht	1
1.2 Onderzoeksmethoden	2
1.3 Opzet rapportage	2
2 Huidige situatie	3
2.1 Inleiding	3
2.2 Het aanbod	3
2.2.1 Functionaliteiten	4
2.2.2 Activiteiten en tarieven	5
2.2.3 Onderhoud en instandhouding	6
2.3 De vraag	6
2.3.1 Bezoekersontwikkeling 2000-2005	6
2.3.2 Ontwikkeling in type bezoek	8
3 Marktanalyse	10
3.1 Inleiding	10
3.2 Landelijke trends en ontwikkelingen	10
3.3 Demografische situatie	15
3.4 Omgevingsanalyse	16
3.5 Gemeentelijk beleid	17
3.6 SWOT-analyse	19
4 Resultaten enquêtes en workshop	21
4.1 Inleiding	21
4.2 Enquête georganiseerde gebruikers	21
4.3 DIP-enquête	23
4.4 Workshop	28
5 Toekomstige situatie	32
5.1 Inleiding	32
5.2 Vraagontwikkeling (10 en 20 jaar)	32
5.3 Confrontatie vraag en aanbod analyse	33
5.4 Scenario's toekomstig aanbod (10 en 20 jaar)	36
6 Programma van wensen en eisen	39
6.1 Inleiding	39
6.2 Consolidatiescenario	39
6.3 Scenario van de vervangende nieuwbouw	39
6.4 Scenario van de multifunctionele leisure-accommodatie	41
7 Beantwoording onderzoeksvragen	42
Bijlage 1 Bezoekersontwikkeling Delftse zwembaden	44
Bijlage 2 Enquête georganiseerde gebruikers	45

Bijlage 3	Enquête Delfts Internet Panel	53
Bijlage 4	Deelnemers workshop	58
Bijlage 5	Ruimte staten	59

1 Inleiding

1.1 Achtergrond en onderzoeksopdracht

Zwemmen is één van de meest beoefende sporten in Nederland en zal dat de komende jaren ook blijven. Met de recent door het ministerie van VWS uitgebrachte nota 'Tijd voor sport' wordt nog eens benadrukt dat de (landelijke) overheid vindt dat sport extra aandacht verdient. Mensen moeten worden aangezet tot meer sport en bewegen. Via de sport ontmoeten meer mensen elkaar en doen mee aan maatschappelijke activiteiten. Zwembaden zullen ook in de toekomst een belangrijke bijdrage leveren aan het welzijn en de gezondheid van de vele zwembadbezoekers ('gezonde geest in een gezond lichaam').

De gemeente Delft kent prioriteit toe aan een adequaat aanbod van zwembaden. Door middel van een studie naar de toekomst van de zwembaden in Delft wenst de gemeente antwoord op de volgende onderzoeksvraag:

Welke investeringen zijn nodig om de komende 10 en 20 jaar te blijven voorzien in een kwalitatief en kwantitatief goed aanbod van zwemwatervoorzieningen in Delft?

De studie naar de toekomst van de zwembaden in Delft is opgesplitst in drie onderzoeksdelen met elk een specifieke deelvraag, namelijk:

Deel I: analyse vraag en aanbod

Onderzoeksvraag 1: Wat is het huidige aanbod van zwemwatervoorzieningen en voorziet dit in de vraag tot 2015 en 2025 in Delft?

Deel II: inventarisatie wensen en behoeften belanghebbenden

Onderzoeksvraag 2: Wat zijn de behoeften, wensen en voorkeuren van belanghebbenden ten aanzien van zwemwatervoorzieningen in Delft?

Deel III: uitwerking van investeringsvarianten binnen drie scenario's

Onderzoeksvraag 3: Welke breed gedragen investeringsvariant is het meest rendabel en kan Delft voorzien in een kwalitatief en kwantitatief goed aanbod van zwemwatervoorzieningen voor de komende 10 en 20 jaar?

In deze rapportage worden de onderzoeksvragen 1 en 2 beantwoord. De uitwerking van onderzoeksdeel III is door de gemeente Delft opgedragen aan Hopman en Andres Consultants.

1.2 Onderzoeksmethoden

Bij de uitvoering van het onderzoek is gebruik gemaakt van verschillende methoden. Allereerst zijn alle relevante gegevens die door de gemeente beschikbaar zijn gesteld bestudeerd en geanalyseerd. Deze gegevens hebben met name betrekking op ontwikkelingen in bezoekersaantallen, demografische gegevens, beleids- en bedrijfsplannen en resultaten van eerder uitgevoerde onderzoeken met betrekking tot de Delftse zwembaden. De beschikbare informatie is getoetst aan de specifieke bureau-informatie en marktkennis van Drijver en Partners. Hiervan is met name gebruik gemaakt bij het beschrijven van de trends en ontwikkelingen in de zwembadbranche en meer specifiek ten aanzien van de verschillende activiteiten in zwembaden.

Verder is een enquête uitgezet onder de vaste gebruikers (met name verenigingen en scholen) van de Delftse zwembaden. Tevens is onder de deelnemers van het Delfts Internet Panel een enquête uitgezet. In bijlagen 2 en 3 zijn deze enquêteformulieren opgenomen. In een workshop is met de vaste gebruikers aan de hand van stellingen gediscussieerd over de huidige situatie en de toekomst van de Delftse zwembaden. Een overzicht van de deelnemers aan de workshop is opgenomen in bijlage 4.

1.3 Opzet rapportage

Na deze inleiding wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de huidige situatie ten aanzien van de drie zwembaden in Delft. Er wordt een korte beschrijving gegeven van het aanbod en de ontwikkeling van de vraag naar de huidige accommodaties.

In hoofdstuk 3 wordt een analyse van de markt gepresenteerd. Hier wordt stilgestaan bij landelijke trends en ontwikkelingen die van belang zijn voor de toekomstige vraag en het toekomstige aanbod. Daarnaast worden de demografische prognoses voor de gemeente Delft weergegeven, wordt een omgevingsanalyse gepresenteerd van de regionale zwembaden en wordt aangegeven welke uitgangspunten verbonden zijn aan het gemeentelijk (sport-)beleid. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een SWOT-analyse, waarin de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen worden opgesomd die betrekking hebben op de Delftse zwembaden.

In hoofdstuk 4 worden de belangrijkste resultaten weergegeven van de door ons uitgezette enquêtes onder georganiseerde gebruikers van de zwembaden en de deelnemers van het Delfts Internet Panel. Verder wordt verslag gedaan van de belangrijkste uitkomsten van de workshop met vertegenwoordigers van de georganiseerde gebruikers.

In hoofdstuk 5 wordt het toekomstbeeld voor de Delftse zwembaden geschetst op basis van de verwachte vraagontwikkeling en de confrontatie daarvan met het huidige aanbod. Dit hoofdstuk sluit af met de belangrijkste conclusies en een beschrijving van drie scenario's voor de toekomst van de Delftse zwembaden.

In hoofdstuk 6 wordt een programma van wensen en eisen gepresenteerd, waarin de drie scenario's worden vertaald in ruimtestaten en een beschouwing op de mogelijkheden van clustering van zwembaden met additionele voorzieningen.

In het afsluitende hoofdstuk 7 worden de in de vorige paragraaf gestelde onderzoeksvragen beantwoord.

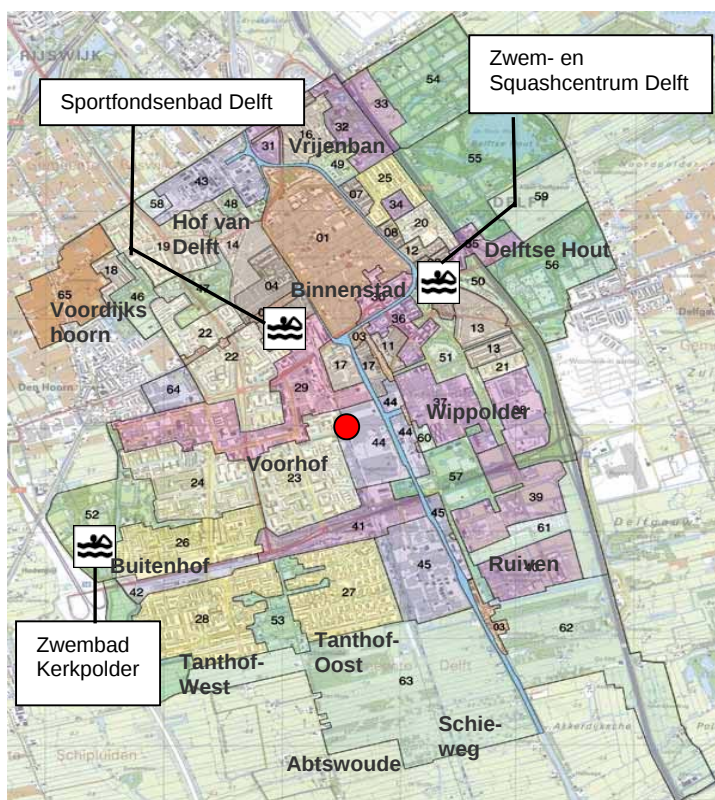
2 Huidige situatie

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het huidige aanbod van en de ontwikkeling in de vraag naar de drie Delftse zwembaden. De opdracht voor het onderzoek naar de toekomst van de zwembaden in Delft voorziet in zwembaden die openbaar toegankelijk zijn en waarvoor de gemeente een jaarlijkse financiële bijdrage levert ten behoeve van de exploitatie en de instandhouding. Om deze reden wordt bijvoorbeeld het therapiebad van Revalidatiecentrum Sofia niet bij het onderzoek betrokken.

2.2 Het aanbod

De gemeente Delft beschikt in totaal over 1.355,50 m² zwemwateroppervlak verdeeld over drie accommodaties, te weten Sportfondsenbad Delft, Zwem- en Squashcentrum Delft en zwembad Kerkpolder. Op de hieronder afgebeelde kaart is de ligging van de drie baden weergegeven. Het zwembad Kerkpolder is gelegen in het westen van Delft op de grens met de gemeente Midden-Delfland (kern Schipluiden). De twee Sportfondsenbaden zijn centraler gelegen en bevinden zich binnen een straal van 2,5 km van de in rood aangegeven kern van Delft. Als kern van de gemeente Delft is vastgesteld postcode 2624 BA (Nijverheidsstraat).

Figuur 1: ligging van de Delftse zwembaden

2.2.1 Functionaliteiten

In deze subparagraaf worden de functionaliteiten van de drie Delftse zwembaden beschreven.

Sportfondsenbad Delft

Sportfondsenbad Delft en Zwem- en Squashcentrum Delft worden beide geëxploiteerd door Sportfondsen Delft B.V., tevens eigenaar van zowel de opstallen als de grond. Het Sportfondsenbad Delft is gebouwd in 1936 en daarna enkele malen gerenoveerd. Het bad beschikt over de volgende twee bassins:

- een wedstrijdbad van 312,5 m² (diepte 1,05-3,00 meter);
- een instructiebad van 140 m² (diepte 0,30-1,00 meter).

In het verleden kende het Sportfondsenbad de mogelijkheid om het dak te openen, waardoor een openluchtbad ontstond. Omdat het dak slechts een gering aantal maal open was (beperkt maatschappelijk rendementen) en het beheersmatig de nodige problemen veroorzaakte, is het dak met een renovatie in 1968/1969 vastgezet. Het bezoek aan het Sportfondsenbad heeft zich na deze renovatie positief ontwikkeld.

Ondanks het ontbreken van een recreatief bassin kan het Sportfondsenbad worden gekenschetst als een voorziening met een divers aanbod. Zo beschikt het Sportfondsenbad over een duikplank, een bubbelbank, jetstreams, een kleine glijbaan, zonnebanken, een stoombad, een sauna met buitenterras en een horecavoorziening. Het Sportfondsenbad kent, als meest centraal gelegen bad in Delft, de hoogste bezoekersaantallen van de drie zwembaden in Delft (zie ook paragraaf 2.3).

Zwem- en Squashcentrum Delft

Het Zwem- en Squashcentrum Delft stamt van 1969 en beschikt over een L-vormig instructiebad van 225 m² (diepte 0,40-2,00 meter). In het centrum zijn verder zeven squashbanen, zonnebanken, een sauna en een horecavoorziening aanwezig.

Als zwemvoorziening is het Zwem- en Squashcentrum vooral geschikt voor begeleide activiteiten (denk aan: schoolzwemmen, leszwemmen en doelgroepactiviteiten). De afmetingen, de vorm en de faciliteiten maken het bad minder geschikt voor verenigingen en recreatief zwemmen.

Zwembad Kerkpolder

Zwembad Kerkpolder wordt door de gemeente Delft (lees: het Sportbedrijf) geëxploiteerd. Het zwembad is gebouwd in 1978, verbouwd in 1996 en beschikt over de volgende drie bassins:

- een wedstrijdbad van 350 m² met een beweegbare bodem (diepte 2,00-3,60 meter);
- een instructiebad van 250 m² met een beweegbare bodem (diepte 1,65 meter);
- een peuterbad van 78 m² (diepte 0,20-0,40 meter).

Als additionele voorzieningen beschikt zwembad Kerkpolder over een glijbaan, een bubbelbad, jetstreams, zonnebanken, een horecavoorziening, verenigingsruimten, een vergaderzaal en buitenschoolse opvang.

Tot 1994 beschikte zwembad Kerkpolder over een ligweide en een buitenbad met een wateroppervlak van 150 m². Bij de verbouwing in 1996 zijn oorspronkelijke functies als sauna en fitness afgestoten. Sinds deze verbouwing kan het bad worden geprofileerd als (redelijk) modern familie- en verenigingsbad. Gegeven het genoemde profiel biedt zwembad Kerkpolder een breed pakket van activiteiten aan.

De concurrentie van het Delftse Hout, hoge (vervangings-)investeringen, een toenemende druk op de exploitatie als gevolg van wet- en regelgeving (denk bijvoorbeeld aan: verscherping van de eisen op het gebied van het houden van toezicht) en een bezuinigingstaakstelling, hebben tot het besluit geleid dat eerst het buitenbad van zwembad Kerkpolder en sinds 2006 ook de ligweide en het peuterbassin zijn gesloten. Gegeven de genoemde motieven en recente besluiten, worden in deze rapportage geen aanbevelingen gedaan met betrekking tot het al dan niet ontwikkelen van buitenbaden en ligweiden¹.

2.2.2 Activiteiten en tarieven

In de volgende tabel is een overzicht gegeven van de aangeboden activiteiten in Sportfondsenbad Delft (SFD), Zwem- en Squashcentrum Delft (ZSD) en zwembad Kerkpolder (KP). Uit de tabel blijkt dat het activiteitenaanbod nagenoeg overeen komt met uitzondering van een enkele doelgroepactiviteit. Het aanbod wijkt niet af van het in breed georiënteerde zwembaden gangbare activiteiten aanbod.

Aangeboden activiteiten	SFD	ZSD	KP
recreatief zwemmen	X	X	X
banen zwemmen	X	X	X
instructiezwemmen	X	X	X
schoolzwemmen	X	X	X
zwangerschapszwemmen	X	X	X
ouder en kind zwemmen	X	X	X
trimzwemmen	X	X	X
aquajoggen/gym/fitness/aerobic/skiing	X	X	X
therapiezwemmen		X	X
MBVO/aquafitness voor senioren	X	X	X
Snorkelen	X		

Tabel 1: activiteiten Delftse zwembaden

Bij het geschetste activiteiten aanbod horen tarieven. De belangrijkste tarieven van de drie baden zijn weergegeven in tabel 2. Opvallend is dat de tarieven van zwembad Kerkpolder op een lager niveau zijn vastgesteld dan in Sportfondsenbad Delft. Daarbij dient te worden aangetekend dat in Delft ook zwemlessen worden aangeboden door zwemverenigingen. In het Zwem- en Squashcentrum Delft wordt een lager tarief voor recreatief zwemmen gehanteerd in verband met de beperkte faciliteiten voor deze bezoekerscategorie.

Gegeven het aanbod (functionaliteiten en activiteiten) zijn wij van mening dat sprake is van marktconforme tarieven. Opvallend is wel dat tarieven voor zwemlessen in de Delftse zwembaden hoger zijn vastgesteld dan in zwembaden in omringende gemeenten. Voor het bepalen van de marktconformiteit van de zwembadtarieven is gekeken naar de zwembaden die deel uit maken van de omgevingsanalyse (zie paragraaf 3.4).

¹ In het kader van dit onderzoek zijn enquêtes uitgezet en is een workshop met georganiseerde zwembadgebruikers gehouden. Hieruit is gebleken dat onder een deel van de zwembadbezoekers behoefte bestaat aan een buitenbad/ligweide. In de presentatie van de uitkomsten in hoofdstuk 4 wordt dit ook beschreven. In een gemeente zonder buitenbad/ligweide is het vanzelfsprekend dat uit een vraag/aanbod-analyse een behoefte blijkt aan een dergelijke voorziening. Gegeven het recente besluit en de motieven voor sluiting van de ligweide en het peuterbassin van zwembad Kerkpolder vanaf 2006, is in overleg met de gemeente besloten in deze rapportage niet opnieuw het nut en de noodzaak van een dergelijke voorziening te analyseren.

tarieven 2005-2006	SFD	ZSD	KP	regionaal
Recreatief los	3,60	3,20	3,50	2,80-4,10
Recreatief 12 baden	36,00	32,00	35,00	28,00-41,00
Zwemles los (half uur)	6,50	6,50	6,15	4,25-6,00
Zwemleskaart 10 lessen	54,00	54,00	52,80	40,00-50,00
Doelgroep los	5,20	5,20	4,60	4,25-5,40
Doelgroep 12 baden	52,00	52,00	46,00	42,50-55,00

Tabel 2: tarieven Delftse zwembaden²

2.2.3 Onderhoud en instandhouding

Om de kwaliteit van het aanbod van de Delftse zwembaden op peil te houden is het noodzakelijk dat periodiek onderhoud en vervangingsinvesteringen worden gepleegd. Ten behoeve van planmatig onderhoud zijn meerjaren onderhoudsplannen opgesteld die een beeld geven van de onderhouds- en instandhoudingskosten van de drie baden. In tabel 3 zijn deze kosten weergegeven. Zoals verwacht kon worden vergt het 'oudste' bad de hoogste en het 'jongste' bad de laagste onderhouds- en instandhoudingskosten.

Meerjaren onderhoudsplan	gemiddelde kosten per jaar	
	2006-2012	2013-2029
Sportfondsenbad Delft (2005-2012)	187.309	-
Zwem- en Squashcentrum Delft (2005-2012)	113.980	-
zwembad Kerkpolder (2003-2029)	80.235	95.603

Tabel 3: gemiddelde onderhouds- en instandhoudingskosten Delftse zwembaden

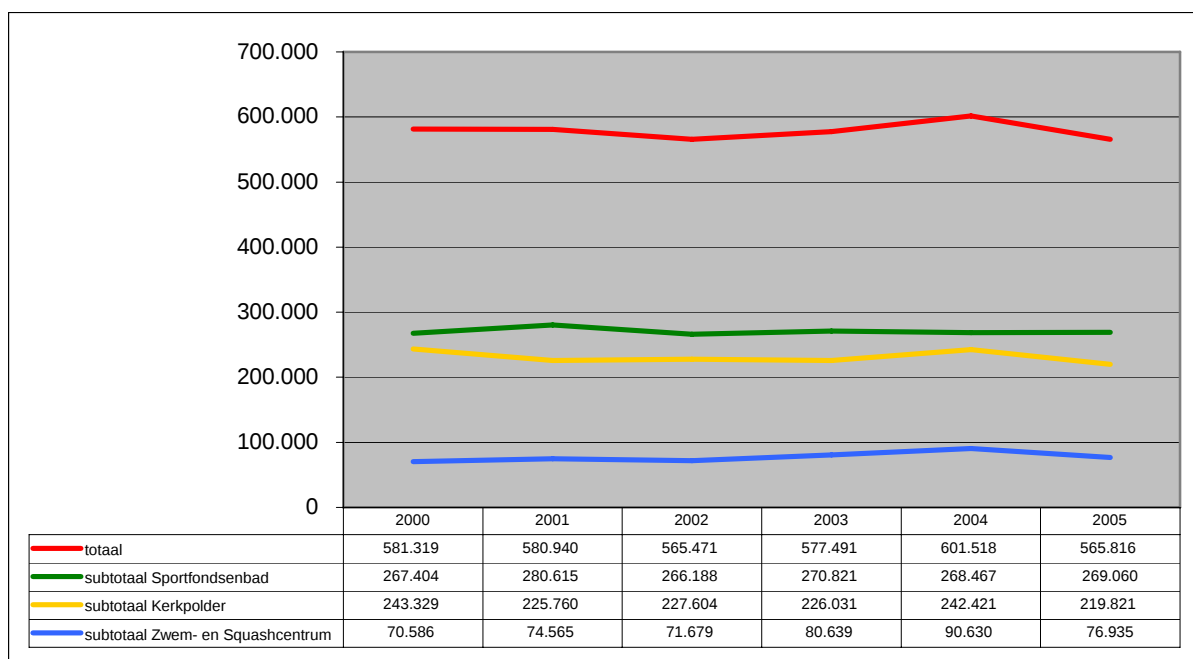
2.3 De vraag

In deze paragraaf gaan we achtereenvolgens in op de bezoekersontwikkeling van de Delftse zwembaden in de periode 2000-2005 en de ontwikkeling in het type gebruik.

2.3.1 Bezoekersontwikkeling 2000-2005

In de hieronder afgebeelde grafiek worden de bezoekersaantallen van de drie baden voor de periode 2000 tot en met 2005 weergegeven.

² Het recreatief jaarabonnement van zwembad Kerkpolder is alleen geldig voor het 'vroege vogel zwemmen' tussen 7.00 en 9.00 uur. In zwembad Kerkpolder worden maandkaarten in plaats van zwemleskaarten voor 10 lessen verkocht. Voor de vergelijkbaarheid is het tarief van een maandkaart omgerekend naar een zwemleskaart voor 10 lessen.

Grafiek 1: bezoekersontwikkeling 2000-2005

Het totaal aantal bezoekers aan de Delftse zwembaden varieerde de afgelopen zes jaar tussen ruim 600.000 en 565.000 per jaar. Het Sportfondsenbad Delft is door de jaren heen het meest bezochte zwembad in Delft en heeft de afgelopen jaren een stabiel aantal bezoekers van circa 270.000 per jaar.

Opvallend is dat zowel zwembad Kerpolder als het Zwem- en Squashcentrum in 2005 te kampen hebben gehad met een terugloop van het aantal bezoekers met respectievelijk circa 10 en 15%. In zwembad Kerpolder is dit vooral veroorzaakt door een daling van het aantal recreatieve zwemmers van 96.000 in 2004 naar 72.500 in 2005. De verwachting van het management is dat het aantal recreatieve zwemmers in 2006 zich zal stabiliseren op het niveau van 2004.

Het Zwem- en Squashcentrum zag de deelname aan verenigingszwemmen teruglopen van 22.000 in 2004 tot 13.000 in 2005. Daarentegen is het aantal verenigingszwemmers in de periode 2003-2005 in zwembad Kerpolder toegenomen van 52.000 tot 72.000. Zwembad Kerpolder heeft de beste faciliteiten voor zwem- en waterpoloverenigingen, zowel op het gebied van trainingen (verenigingsruimten) als op het gebied van wedstrijden (breedte en diepte van het wedstrijdbad)

In bijlage 1 is de bezoekersontwikkeling van de drie Delftse zwembaden voor de periode 2000-2005 afzonderlijk weergegeven.

Om een beoordeling te geven van de benutting van de capaciteit van het zwemwater in de gemeente Delft kan gebruik worden gemaakt van kengetallen. In de volgende tabel is een overzicht gegeven van het aantal Delftenaren per m² zwemwater, van animocijfers en van de benutting van de Delftse zwembaden per m² zwemwater.

kengetallen Delftse zwembaden	capaciteit (m ²)	bezoekers 2005	inwoners/m ²	animocijfer	bezoekers/m ²
inwoners Delft: 95.000					
Sportfondsenbad Delft	452,50	269.060			595
Zwem- en Squashcentrum Delft	225	76.935			342
zwembad Kerpolder	678	219.821			324
totaal:	1.355,50	565.816	70,08	5,96	417

Tabel 4: kengetallen Delftse zwembaden

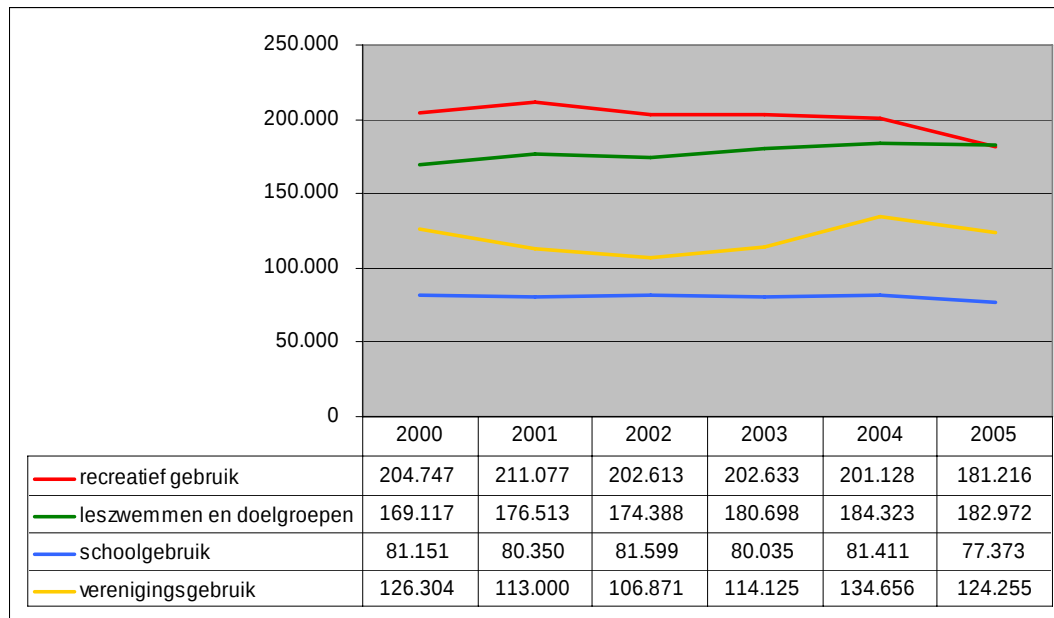
Gemiddeld beschikken 70 Delftenaren over 1 m² overdekt zwemwater. Op basis van een beknopte analyse van zwembaden in Zuid-Hollandse gemeenten met een vergelijkbare omvang (75.000 tot 120.000), blijkt dit kengetal te variëren van 50 (Dordrecht) tot 100 (Zoetermeer) inwoners per m² zwemwater. Gemeenten als Gouda, Leiden, Schiedam, Spijkenisse en Vlaardingen beschikken over een met Delft vergelijkbare capaciteit overdekt zwemwater per inwoner.

Het animocijfer (het aantal keer dat een inwoner van Delft per jaar de Delftse zwembaden bezoekt) bedraagt bijna 6. Dit komt nagenoeg overeen met het landelijke animocijfer van 5,6. De verschillen per gemeente zijn echter groot. Zo bedraagt het animocijfer in Den Haag 2,2³, hetgeen overigens vooral wordt veroorzaakt door een aangetoond tekort aan zwemwatercapaciteit.

Als maatstaf voor een goede afstemming van vraag naar en aanbod van zwemwater wordt door ons 300 tot 350 bezoekers per m² gehanteerd. Zowel Zwem- en squashcentrum Delft als zwembad Kerkpolder voldoen aan deze maatstaf. Sportfondsenbad Delft overstijgt deze norm ruimschoots. In algemene zin is derhalve sprake van een (zeer) goede benutting van de zwemwatercapaciteit in Delft.

2.3.2 Ontwikkeling in type bezoek

Zoals in de meeste zwembaden kan het gebruik van de Delftse zwembaden worden verdeeld in vier hoofdgroepen: recreatief zwemmen, les- en doelgroepzwemmen, schoolzwemmen en verenigingszwemmen. Grafiek 2 geeft inzicht in de bezoekersontwikkeling van deze hoofdgroepen in de periode 2000-2005.

Grafiek 2: bezoekersontwikkeling per type gebruik (2000-2005)

Als wordt gekeken naar de ontwikkeling van de verschillende groepen kunnen onder meer de volgende conclusies worden getrokken:

- het recreatief gebruik van de zwembaden is in de periode 2000-2004 gestabiliseerd op ruim 200.000 en is met 10% gedaald in 2005. Zoals eerder geconstateerd komt

³ Uit de nota Ruimte voor Sport in Den Haag (WJH Mulier instituut, 2005).

deze daling voor rekening van zwembad Kerkpolder en wordt deze daling door het management niet als structureel beschouwd;

- het aantal deelnemers aan leszwemmen en doelgroepactiviteiten is ten opzichte van 2000 gestaag toegenomen. Deze ontwikkeling geldt voor alle drie de zwembaden;
- het schoolzwemmen is in de periode 2000-2005 gestabiliseerd met een terugloop van 5% in 2005, die voor rekening komt van Sportfondsenbad Delft;
- het aantal deelnemers aan verenigingsactiviteiten fluctueert, maar heeft zich in de periode 2000-2005 gestabiliseerd op circa 125.000. Ten opzichte van 2000 is het verenigingszwemmen in 2005 in het Zwem- en Squashcentrum en in zwembad Kerkpolder toegenomen en in het Sportfondsenbad afgenomen.

In de volgende tabel is de verdeling aangegeven van het bezoek aan de verschillende hoofdgroepen en afgezet tegen de landelijke situatie. Voor de verdeling in Delft is het gemiddelde genomen van de drie baden in de periode 2000-2005.

hoofdgroepen	Delft	landelijk ⁴
recreatief zwemmen	34%	49%
leszwemmen en doelgroepen	31%	28%
schoolzwemmen	14%	10%
verenigingszwemmen	21%	13%
totaal:	100%	100%

Tabel 5: verhouding en vergelijking hoofdgroepen Delftse zwembaden

Uit de tabel blijkt dat het aandeel recreatief zwemmen in Delft achterblijft bij het landelijke gemiddelde. Dit stemt overeen met het animocijfer recreatief zwemmen dat in Delft 1,9 bedraagt, terwijl het streefcijfer voor gemeenten met een vergelijkbare omvang tussen 2,0 en 3,0 ligt. Het ontbreken van een specifiek recreatiebad in Delft is naar onze mening debet aan het in verhouding mindere aantal recreatieve zwemmers⁵. Met andere woorden, de aanwezigheid van een specifiek recreatiebad zal naar onze verwachting kunnen leiden tot een toename van het aantal recreatieve zwemmers in Delft. Deze veronderstelling wordt gestaafd door de uitkomsten van de enquête onder de deelnemers van het Delfts Internet Panel. Hierbij is gebleken dat 15% van de respondenten alleen buiten Delft zwembaden bezoekt. Zwembaden met specifiek recreatieve voorzieningen worden daarbij verreweg het meest genoemd (zie verder paragraaf 4.3).

Gelet op het totale animocijfer van 5,96 in de Delftse zwembaden (zie paragraaf 2.3.1), wordt het in verhouding lagere aantal recreatieve bezoekers gecompenseerd door een hoge deelname aan begeleide activiteiten en verenigingszwemmen.

⁴ Uit het Nationaal Zwembad Onderzoek, bezoekverdeling in gemeente met 50.000 of meer inwoners (FLC Flikweert Leisure Consultants, 2002)

⁵ Door Sportfondsen Delft wordt gesteld dat doelgroepactiviteiten in zekere zin een begeleide vorm van recreatief zwemmen betreft. In dat geval zou het animocijfer circa 2,4 bedragen. In onze analyse zijn we er echter van uitgegaan dat recreatief zwemmen en doelgroepzwemmen verschillende activiteiten zijn. Vanwege de wijze waarop de gemeente Delft bezoekersaantallen registreert, zijn de bezoekersgroepen 'leszwemmen' en 'doelgroepen' in het overzicht samengevoegd.

3 Marktanalyse

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we allereerst in op voor de zwembadbranche relevante trends en ontwikkelingen. Vervolgens wordt de demografische situatie en ontwikkeling van de gemeente Delft in beeld gebracht en wordt inzicht gegeven in het aanbod van zwembaden in de regio. Verder worden relevante uitgangspunten van het gemeentelijke sport(accommodatie)beleid beschreven en wordt hoofdstuk afgesloten met een overzicht van sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen voor de zwembaden in Delft.

3.2 Landelijke trends en ontwikkelingen

Wij onderscheiden in de landelijke trends en ontwikkelingen zogenoemde algemene ontwikkelingen en ontwikkelingen op het gebied van de verschillende activiteiten die in de Delftse zwembaden worden aangeboden. De geschetste trends en ontwikkelingen zijn, tenzij anders vermeld, gebaseerd op de kennis en ervaring die Drijver en Partners in de loop van de jaren heeft opgebouwd op het gebied van de vraag naar en het aanbod van zwembaden.

Algemene ontwikkelingen

- de aandacht voor gezond leven en bewegen blijft onverminderd groot, hetgeen een positieve stimulans betekent voor sportbeoefening in het algemeen. Vooral 55-plussers blijken aanzienlijk vaker deel te nemen aan sportieve (doelgroep-)activiteiten dan in het verleden. Daarentegen neemt de interesse van jongeren in sportieve activiteiten vanaf een jaar of 15 duidelijk af. In de nota Tijd voor Sport (ministerie van VWS, 2005) wordt sterk ingezet op het uitbreiden van sport- en beweegactiviteiten voor jongeren. In het Delfts collegeakkoord 2006-2010 'Ruimte zien en ruimte maken' is eveneens het maatschappelijk belang van sport onderkend. Delftenaren worden gestimuleerd om iedere dag een half uur te bewegen;
- kwaliteit van dienstverlening wordt in steeds grotere mate bepalend geacht voor de keuzen van de zwembadbezoeker. Leden van verenigingen en deelnemers aan begeleide activiteiten vinden de deskundigheid van trainers/instructeurs het belangrijkste aspect van de dienstverlening. De organisatie van wedstrijden en nevenactiviteiten vindt men het minst belangrijk. Qua tevredenheid scoren de bereikbaarheid per auto en per fiets en de vriendelijkheid van trainers en medewerkers hoog. Om de kwaliteit van dienstverlening meet- en zichtbaar te maken is door de branche het Keurmerk Veilig en Schoon ontwikkeld. Inmiddels hebben de zwembaden in Delft dit keurmerk mogen ontvangen;
- veiligheid in zwembaden wordt nog belangrijker dan thans al het geval is. Verdrinkingsgevallen in de afgelopen jaren in zwembaden en recreatiegebieden in Nederland hebben de discussie doen oplaaien over de veiligheid van bezoekers. Niet alleen de veiligheid in relatie tot water, maar ook de (sociale) veiligheid in en rondom sportcomplexen is een belangrijk onderwerp. Intimidatie, vechtpartijen en diefstal in zwembaden hebben geleid tot bespreking van noodzakelijke maatregelen om dergelijke uitwassen te voorkomen. Hiervoor is door de branche het protocol Vrolijk en Veilig opgesteld;

- multifunctionele sportvoorzieningen zijn in opmars, soms gecombineerd (geclusterd) met andere, al dan niet commerciële, (vrijtijds-)voorzieningen. Succesvolle combinaties van voorzieningen resulteren in meerwaarde voor de bezoeker. Complementair aan de activiteiten in zwembaden zijn bijvoorbeeld zonnebanken, horecavoorzieningen, maar ook fitnesscentra en sauna's. Het al dan niet clusteren van functies hoeft niet alleen afhankelijk te zijn van inhoudelijke en/of organisatorische synergie. Efficiënt grondgebruik, verhoging van de stedenbouwkundige kwaliteit en besparing op de bouwkosten zijn andere overwegingen om over te gaan tot clustering. Daarbij geldt wel de kanttekening dat het combineren van functies ten koste kan gaan van de identiteit van de afzonderlijke functies;
- samen met de ontwikkeling van geclusterde sportvoorzieningen (veelal aan de randen van stedelijke gebieden) zijn veel monofunctionele voorzieningen (waaronder zwembaden) weggetrokken uit het centrum van de stad. Dit heeft tot gevolg dat de bewoners van het centrum van stedelijke gebieden het minst bedeed zijn wat bereikbaarheid van sportvoorzieningen betreft. Een uitzondering moet worden gemaakt voor (commerciële) fitnesscentra. De gemeente Delft is vooralsnog geen volger van deze trend, gelet op de spreiding en locaties van de drie zwembaden.

Recreatief zwemmen⁶

- in de jaren tachtig en begin jaren negentig is door menig gemeente fors geïnvesteerd in recreatieve zwembaden (ook wel 'subtropische zwemparadijzen') en combibaden (combinaties van binnen- en buitenbaden). In veel gevallen ging deze ontwikkeling gepaard met de sluiting van solitaire buitenbaden. De investeringen in recreatieve zwembaden heeft in eerste instantie geleid tot oplopende bezoekersaantallen. Begin jaren negentig is een kentering zichtbaar, veroorzaakt door gewinning aan recreatieve voorzieningen. De product-levenscyclus van attracties wordt in de regel geschat op circa 3 tot 5 jaar. De meeste recreatieve zwembaden hebben onvoldoende op de behoeften van recreatieve zwemmers in kunnen spelen, onder meer door gebrek aan financiële middelen. Het afgelopen decennium heeft een verschuiving plaatsgevonden van recreatief zwemmen naar begeleide activiteiten. Ook in de Delftse zwembaden is hierop ingespeeld door het aanbod van diverse vormen van doelgroepzwemmen;
- ten aanzien van recreatief zwemmen maken wij onderscheid tussen baden die voorzien in een (sub-)lokale behoefte en baden die voorzien in een bovenlokale behoefte. Het animo voor de baden die voorzien in een (sub-)lokale behoefte, zoals het Sportfondsenbad Delft en zwembad Kerkpolder blijft de komende jaren min of meer constant. De baden die voorzien in een bovenlokale behoefte (bijvoorbeeld zwembaden als Tropicana en het Tikibad en andere grotere subtropische zwemparadijzen) moeten meer concurreren met andersoortige dagarrangementen, zoals pretparken, bioscopen en dergelijke;
- de recreatieve zwembadbezoekers vormen ook in de Delftse zwembaden de belangrijkste bezoekerscategorie. Om het verblijf in en om het water interessanter en aangenamer te maken zijn recreatieve voorzieningen als een peuter/kleuterbad, een whirlpool, jetstreams, een waterglijbaan en zonnebanken onontbeerlijk. 90% Van de overdekte zwembaden in Nederland beschikt over één of meerdere van dergelijke voorzieningen. Negen van de tien baden beschikken over een peuterbassin, meer dan de helft beschikt over een of meer whirlpools, een of meer zonnebanken en een waterglijbaan.

⁶ In deze paragraaf wordt onder recreatief zwemmen verstaan het vrijzwemmen in zwembaden met recreatieve faciliteiten.

Wij verwachten dat het recreatieve zwembadbezoek de komende jaren zal stabiliseren voor zwembaden met recreatieve faciliteiten als het Sportfondsenbad Delft en zwembad Kerkpolder.

Banenzwemmen

- mensen zijn naar verwachting de komende jaren meer bezig met hun gezondheid dan de afgelopen jaren, hetgeen een belangrijke impuls kan zijn voor het banenzwemmen. Met name ouderen zwemmen relatief veel;
- er zijn steeds meer zwembaden in Nederland die het banenzwemmen proberen te stimuleren door middel van persoonlijke aandacht voor de bezoekers. Deze persoonlijke aandacht kan variëren van het begeleiden van het banen zwemmen door middel van een trainingsprogramma of het beschikbaar hebben van hartslagmeters (gezondheidsaspect) tot verdere aandacht aan de verzorging van de accommodatie (verkoop van ochtendbladen voor vroege zwemmers, aanwezigheid van lockers, aandacht voor de schoonmaak van de accommodatie en dergelijke).

Met als randvoorwaarde het meer vraaggericht aanbieden van banenzwemmen, verwachten wij een beperkte stijging van het aantal deelnemers aan deze activiteit.

Leszwemmen

- de meeste zwembaden bieden zwemlessen aan via het ABC-plan. Het is met de zwemvaardigheid van Nederlandse kinderen in algemene zin goed gesteld. Uit de rapportage Sport 2006 (Sociaal Cultureel Planbureau, juni 2006) blijkt dat op 6-jarige leeftijd 39% van de kinderen minimaal het A-diploma heeft en 47% bezig is met zwemles (14% is dan nog niet begonnen met zwemles). Het aandeel kinderen met een zwemdiploma loopt in de jaren daarna snel op. Op 10-jarige leeftijd heeft 93% van de kinderen inmiddels het A-diploma gehaald, 80% heeft dan ook het B-diploma en 40% het C-diploma;
- de zwemlessen zijn van oudsher sterk aanbodgericht. Lessen worden op vaste tijdstippen in de week aangeboden. Er zijn echter steeds meer zwembaden in Nederland die ten aanzien van zwemlessen vraaggericht opereren. Dit betekent dat zwembaden op zaterdag en zondag zwemlessen aanbieden of in de zomer- of kerstvakantie Turbolessen organiseren, waarbij kinderen in een korte periode hun diploma kunnen halen. Ook in Delftse zwembaden wordt tegenwoordig op zaterdag zwemles aangeboden;
- zwembaden stellen hoge eisen aan de kwaliteit van zweminstructeurs. Instructeurs moeten tegenwoordig vaak minimaal het CIOS hebben afgerond (met de aantekening zwemmen) of het diploma zwemleider A of het diploma MBZ, module 2 in het bezit hebben. Gezien de verscherpte aandacht voor veiligheid wordt het nauwelijks meer geaccepteerd dat mensen zonder diploma's zwemlessen verzorgen. Daarnaast worden nascholingscursussen georganiseerd en moeten medewerkers van zwembaden veelal in het bezit zijn van een EHBO-diploma;
- zwemlessen kunnen worden aangeboden door de exploitant van het zwembad (gemeente of extern) of door de zwemverenigingen. In veel zwembaden worden door beide partijen zwemlessen aangeboden. Vaak zijn situaties waarin verenigingen zwemlessen aanbieden historisch zo gegroeid en hebben consumenten de keuze. Verenigingen hebben de inkomsten uit zwemlessen vaak nodig om hun begroting rond te krijgen. Gelet op de kaderproblemen van verenigingen worden de laatste tijd in diverse gemeenten afspraken gemaakt tussen verenigingen en exploitanten van zwembaden omtrent het aanbieden van zwemlessen. Exploitanten bieden hierbij de A- en B-lessen aan, terwijl verenigingen de C-lessen aanbieden. Op deze wijze hebben verenigingen minder (gekwalificeerde) kaderleden nodig voor de instructies,

terwijl tegelijkertijd de meest fanatieke kinderen kunnen worden geworven als lid voor de verenigingen.

De ontwikkeling van de deelnemers aan lezswemmen is zeer afhankelijk van de demografische situatie in een gemeente. Gezien de demografische ontwikkelingen in de gemeente Delft (zie ook paragraaf 3.3), verwachten wij een beperkte afname in de deelnemers aan zwemlessen in de Delftse zwembaden. Daar staat tegenover dat door de uitbreiding van Den Hoorn (gemeente Midden-Delfland) het potentieel aan lezswemmers voor met name zwembad Kerkpolder en het Sportfondsenbad Delft toeneemt. De wachtlijst voor lezswemmen in zwembad Kerkpolder bedraagt medio juli 2006 circa 200 kinderen. Dit duidt op een redelijk evenwichtige verhouding tussen de vraag naar en het aanbod van deze activiteit.

Schoolzwemmen⁷

- het aantal scholen dat schoolzwemmen aanbiedt in Nederland is gedaald van 90% in 1991 en 83% in 1996 naar 57% in 2005. De afstand tussen scholen en zwembaden (lees: reistijd) en de (vervoers-)kosten zijn voor basisscholen bepalende factoren bij de keuze voor schoolzwemmen;
- voor het behalen van het A-zwemdiploma blijkt het schoolzwemmen in het algemeen van ondergeschikt belang. Slechts 12% van de kinderen met een zwemdiploma heeft dit diploma (bijna geheel) behaald via het schoolzwemmen. De overgrote meerderheid (81%) behaalt het diploma via de zwemlessen die worden georganiseerd door zwembaden;
- tegelijkertijd blijkt dat voor allochtone kinderen de betekenis van schoolzwemmen voor het behalen van een zwemdiploma aanmerkelijk groter is dan voor autochtone kinderen (respectievelijk 29% en 12%). Hetzelfde geldt voor kinderen in gezinnen met lagere inkomens en in verstedelijkte gebieden;
- allochtone kinderen en kinderen uit gezinnen met lagere inkomens hebben op dit punt een achterstand ten opzichte van autochtone kinderen en kinderen in huishoudens met hogere inkomens;
- door het ministerie van VWS wordt sterk ingezet op het uitbreiden van sport- en beweegactiviteiten voor jongeren. Goede samenwerking tussen onderwijs en sport is daarbij een belangrijke factor. Activiteiten in het zwembad (denk aan naschoolse activiteiten, maar ook aan activiteiten in het kader van het BOS-project) kunnen onderdeel uitmaken van een breder pakket aan sport- en beweegactiviteiten.

Gelijk aan de ontwikkeling van het aantal deelnemers aan lezswemmen en met als uitgangspunt handhaving van het huidige gemeentelijke beleid omtrent schoolzwemmen (zie ook paragraaf 3.5), verwachten wij op basis van demografische ontwikkelingen een beperkte afname van het aantal deelnemers aan schoolzwemmen. Dit kan mogelijk gecompenseerd worden door de ontwikkeling van naschoolse activiteiten of activiteiten in het kader van het BOS-project (zie paragraaf 3.5).

Doelgroepen

Wij onderscheiden bij doelgroepactiviteiten aquafitactiviteiten (aquajoggen, aquafitness, aquarobic en dergelijke), Meer Bewegen voor Ouderen (MBvO) en overige doelgroepactiviteiten (ouder-kind-zwemmen, zwangerschapswemmen en dergelijke).

- de aquafitactiviteiten zijn de afgelopen jaren populair geweest en zullen dat de komende jaren ook blijven. Doordat het aanbod van aquafitactiviteiten frequent wisselt, wordt goed ingespeeld op de behoefte aan verandering bij de deelnemers;

⁷ Kwantitatieve gegevens met betrekking tot schoolzwemmen zijn afkomstig uit de rapportage Sport 2006 van het Sociaal Cultureel Planbureau, juni 2006.

- de kwaliteit van de instructeurs is voor een groot gedeelte bepalend voor de populariteit van de activiteit. Zwembaden investeren daarom in hun instructeurs (nascholingen, cursussen). Aangezien de bezoeker, ook van zwembaden, tegenwoordig steeds meer kwaliteit eist, is de verwachting dat de kwaliteit van de lessen en de instructeurs de komende jaren belangrijker zal worden;
- de komende jaren zullen zwembaden, waar mogelijk, meer samenwerken met fitnesscentra. Met name in de gevallen dat een fitnesscentrum in hetzelfde complex als het zwembad is gesitueerd, zal onderlinge samenwerking toenemen. Deze samenwerking uit zich in combi-kaarten voor zwembad en fitness tot het aanbieden van samengevoegde sportprogramma's. Zwembaden zullen hierdoor wel een omslag moeten maken en hun activiteiten meer vraag-gericht moeten programmeren, zoals dat ook in fitnesscentra gebeurt. Dit betekent dat de bezoeker waar mogelijk meer keuze moet krijgen in tijdstip en dag;
- gezien de samenstelling van de bevolking wordt MBvO steeds belangrijker. De 50-ers en 60-ers van tegenwoordig (en de komende jaren) stellen echter meer en andere eisen aan deze activiteiten. Men stelt prijs op aquafitactiviteiten, waarbij het tevens belangrijk wordt gevonden dat men deze lessen met leeftijdgenoten volgt. Ook bij MBvO wordt de inhoud van de lessen en de kwaliteit van de instructeurs steeds belangrijker. In de toekomst zal overigens vermoedelijk niet meer gesproken worden van MBvO, maar van aquafitactiviteiten voor ouderen;
- de overige doelgroepactiviteiten (waaronder ouder-kind-zwemmen) zullen de komende jaren vermoedelijk stabiliseren in bezoek. Wel is belangrijk dat het aanbod flexibel wordt afgestemd op de behoefte. Bij voorkeur moeten bezoekers ook impulsief kunnen meedoen aan dergelijke activiteiten.

Wij verwachten een stijging in de bezoekersaantallen voor de diverse doelgroepactiviteiten. Met name de mogelijk nog stijgende belangstelling voor aquafitactiviteiten en doelgroepactiviteiten voor ouderen kunnen leiden tot deze stijging.

Verenigingen

- zwem- en waterpoloverenigingen hebben de afgelopen jaren over het algemeen te kampen met relatief sterk teruglopende ledentallen. Ondanks de goede prestaties van de Nederlandse zwemploeg bij de recente Olympische Spelen is het effect van deze prestaties op de ledentallen van verenigingen beperkt geweest;
- in kleinere gemeenten in Nederland zijn veel verenigingen gefuseerd. Niet alleen binnen gemeentegrenzen, ook gemeente-overstijgend fuseren verenigingen of wordt veelvuldig onderling samengewerkt. Samenwerking komt voor op het gebied van trainers (een trainer aanstellen voor meerdere verenigingen), het delen van zwemwater en het gezamenlijk inschrijven van jeugdteams (samen zijn er dan wel genoeg leden voor een jeugd-waterpoloteam). Fusies en onderlinge samenwerking, al dan niet in combinatie met professionalisering, worden ook de komende jaren nog verwacht. Door de ledendaling van zwemverenigingen en de te verwachten fusies zal het aantal verenigingen de komende jaren vermoedelijk dalen. Het huidige gemiddeld aantal leden van zwem- en waterpoloverenigingen bedraagt circa 180. Dit is overigens een hoger aantal dan de gemiddelde omvang van zaalsportverenigingen en andere binnensportverenigingen;
- duiken is, anders dan in verenigingsverband zwemmen en waterpoloën, populair geworden de afgelopen jaren. Voor de komende jaren wordt (minimaal) een stabilisering van het aantal leden verwacht. Wellicht dat hier nog enige groei te behalen is.

Hoewel het landelijke beeld een afname in de ledenaantallen van zwemverenigingen te zien geeft, verwachten wij in Delft een stabilisatie van het verenigingszwemmen. De ontwikkeling

van deze gebruikersgroep in de afgelopen periode (zie paragraaf 2.3.2) en de verwachtingen van verenigingen voor de toekomst (zie paragraaf 4.2) rechtvaardigen naar onze mening deze prognose.

3.3 Demografische situatie

Op basis van een prognose van de gemeente Delft uit 2005 zal het aantal inwoners de komende jaren stijgen van 95.000 in 2005 tot bijna 99.000 in 2020. De ontwikkeling per leeftijdscategorie is weergegeven in de volgende tabel. Gelijk aan de landelijke trend blijkt ook in Delft sprake te zijn van ontgroening en vergrijzing. In de leeftijdscategorie 0-9 en 10-19 is sprake van een gestage daling van het aantal inwoners. Met uitzondering van de categorie 80-89 neemt het aantal 50+ers in iedere leeftijdscategorie toe.

Prognose	2005		2010		2015		2020	
	absoluut	index	absoluut	index	absoluut	index	absoluut	index
0-9	9.234	100	8.705	94,27	8.685	94,05	8.575	92,86
10-19	10.480	100	10.295	98,23	9.645	92,03	9.285	88,60
20-29	18.564	100	20.405	109,92	21.395	115,25	21.090	113,61
30-39	14.473	100	13.625	94,14	13.890	95,97	13.810	95,42
40-49	13.939	100	13.535	97,10	12.780	91,69	12.165	87,27
50-59	11.862	100	12.150	102,43	12.785	107,78	12.575	106,01
60-69	7.218	100	9.125	126,42	10.360	143,53	10.645	147,48
70-79	5.668	100	5.435	95,89	5.690	100,39	7.065	124,65
80-89	3.113	100	3.220	103,44	3.010	96,69	2.910	93,48
90-95+	485	100	525	108,25	600	123,71	600	123,71
Totaal	95.036	100	97.020	102,09	98.840	104,00	98.720	103,88

Tabel 6: bevolkingsprognose 2005 gemeente Delft

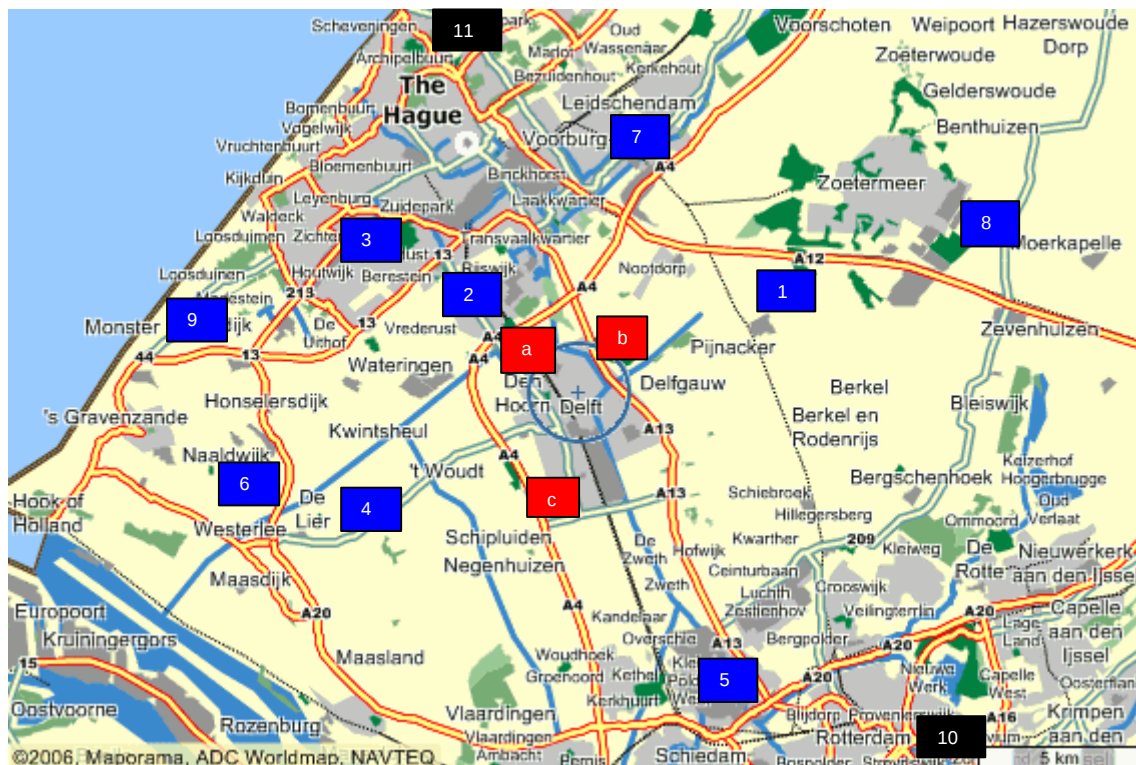
Naast een prognose voor de gemeente Delft is ook een prognose voor de demografische ontwikkeling op wijkniveau gemaakt. Tabel 7 is hiervan de weerslag. Bevolkingsgroei vindt met name plaats in de Binnenstad, Voordijkshoorn en Wippolder/Ruiven. Van deze ontwikkeling zullen, gelet op de situering van de baden, met name het Zwem- en Squashcentrum en vooral het Sportfondsenbad Delft profiteren. Het directe Delftse verzorgingsgebied van zwembad Kerkpolder (Buitenhof, Tanthof-West, Tanthof Oost/Abdswoude) heeft de komende jaren te maken met een dalend aantal inwoners. Zoals in de vorige paragraaf opgemerkt staat daar tegenover de uitbreiding van Den Hoorn (gemeente Midden-Delfland)

Prognose	2005	2015	2020
Binnenstad	11.697	13.000	13.105
Vrijenban/Delftse Hout	9.296	8.640	8.490
Hof van Delft	13.097	12.145	11.810
Voordijkshoorn	7.749	10.520	10.320
Tanthof-West	9.100	7.955	7.760
Tanthof-Oost/Abdswoude	6.642	6.005	5.885
Voorhof	12.300	11.840	12.230
Buitenhof	14.418	13.730	13.320
Schieweg	1.106	1.475	2.270
Wippolder/Ruiven	9.632	13.530	13.530
Totaal	95.037	98.840	98.720

Tabel 7: bevolkingsprognose per wijk

3.4 Omgevingsanalyse

Hieronder is een kaart weergegeven waarop de drie Delftse zwembaden samen met elf nabijgelegen, en qua type en omvang meest concurrerende, zwembaden in de regio staan afgebeeld.

Figuur 2: omgevingsanalyse Delftse zwembaden

In tabel 8 is een korte beschrijving opgenomen van de afgebeelde zwembaden. Daarbij is zowel aangegeven wat de afstand is tot de kern van Delft op basis van de gegevens van de ANWB-routeplanner als op basis van een postcodevergelijking (hemelsbreed). Zoals eerder aangegeven is als kern van de gemeente Delft gerekend met Nijverheidsstraat, postcode 2624 BA. Van enkele recreatiebassins bleek het oppervlak door de daarvoor benaderde zwembadmedewerkers niet te achterhalen.

	Zwembad	Gemeente	Afstand tot kern (km) routeplanner	Afstand tot kern (km) hemelsbreed	Type en aantal baden	Oppervlak zwemwater (m2)
a	sportfondsenbad Delft	Delft	1,9	1,4	2 binnenbaden	452,5
b	zwem- en Squashcentrum Delft	Delft	2,3	1,6	1 binnenbad	225,0
c	zwembad Kerpolder	Delft	3,1	2,4	3 binnenbaden	678,0
1	sportcentrum De Viergang	Pijnacker-Nootdorp	6,4	5,4	instructiebad	312,5
					recreatiebad	170,0
2	sportcentrum De Schilp	Rijswijk	6,4	5,5	wedstrijdbad	375,0
					doelgroepenbad	200,0
3	zwembad Zuiderpark	Den Haag	8,3	7,4	wedstrijdbad	312,5
					instructiebad	187,5
					recreatiebad	
4	sportcentrum Vreeloo	Westland/De Lier	9,1	7,8	instructiebad	312,5
5	sport- en recreatiebad Groenord	Schiedam	10,9	9,2	wedstrijdbad	375,0
					recreatiebad	
6	zwembad Hoge Bomen	Westland/Naaldwijk	12,8	10,4	2 binnenbaden	550,5
					2 buitenbaden	1035,0
7a	zwembad De Fluit	Leidschendam-Voorburg	13,2	10,0	6 binnen- en buitenbaden	730,0 1.023,0
7b	Forum Kwadraat		9,7	8,2	binnenbad	375,0
8	Aquapark Het Keerpunt	Zoetermeer	15,5	12,4	wedstrijdbad	375,0
					doelgroepenbad	200,0
					recreatiebad	
					buitenbad	
9	zwem- en recreatiecentrum De Boetzelaer	Westland/Monster	15,7	12,2	wedstrijdbad	350,0
					recreatiebad	250,0
10	Zwemparadijs Tropicana	Rotterdam	16,7	14,1	zwemparadijs	
11	Tikibad Duinrell	Wassenaar	20,4	15,1	zwemparadijs	

Tabel 8: omgevingsanalyse zwembaden

Uit de bij ons bekende informatie blijkt niet dat de zwembaden in Delft veel concurrentie ondervinden van zwembaden in omliggende gemeenten. Wel is uit de enquête onder de deelnemers van het Delfts Internet Panel gebleken dat voor recreatief zwemmen gebruik wordt gemaakt van het Tikibad en van Tropicana. Naast de baden die in figuur 2 zijn afgebeeld blijkt uit de enquête dat incidenteel ook gebruik wordt gemaakt van openbare zwembaden in de wijdere omgeving. Te denken valt aan het Inge de Bruinbad in Barendrecht, De Windas in Lansingerland/Bergschenhoek en De Dolfijn in Maassluis.

Een relevante maar nog onzekere regionale ontwikkeling is de realisatie van een overdekt zwembad in Den Haag. In een door de gemeente Den Haag geïnitieerd onderzoek is een voorstel gedaan voor de ontwikkeling van een 50-meterbassin, een recreatiebad van 200 m² en een peuterbad van 50 m² in Leidscheveen/Ypenburg. Medio augustus 2006 is nog geen besluit genomen over de realisatie van dit of een ander zwembadconcept in Den Haag.

3.5 Gemeentelijk beleid

In deze paragraaf worden op de volgende twee onderwerpen van het gemeentelijk beleid relevante ontwikkelingen beschreven voor de vraag naar en het aanbod van zwembaden:

- de gemeentelijke sportvisie;
- het beleid ten aanzien van het schoolzwemmen.

Sportvisie

Met de gelden die zijn verkregen uit de breedtesportimpuls van het Ministerie van VWS, is de gemeente Delft in 2000 het project Sportvisie 2000+6 gestart, waarin inwoners en betrokkenen actief werden betrokken bij de vorming van het sportbeleid. Dit project is in 2005 afgerond en heeft nieuwe aanknopingspunten voor het Delftse sportbeleid opgeleverd, waaronder:

- versterken van de sportinfrastructuur: de gemeente stelt zich tot doel het aanbieden van een uitgebreid en divers sportaanbod met het accent op subsidiebeleid en

vrijwilligersbeleid. Tegelijkertijd dient de structuur van het sportbeleid verbeterd te worden door een betere afstemming in het sportaanbod van verschillende buurt- en sportverenigingen en een efficiënter en multifunctioneler gebruik van bestaande sportaccommodaties;

- sport dicht bij huis: de gemeente wenst te voorzien in mogelijkheden voor Delftenaren om op een laagdrempelige manier in aanraking te komen met sportbeoefening en sportaccommodaties. Eén van de middelen is het aanbieden van sportmogelijkheden in de directe leefomgeving, waarbij het accent met name ligt op sportbeoefening en sportieve recreatie onder de jeugd (met aansluiting bij het bewegingsonderwijs) en sportparticipatie van senioren.

De Sportvisie 2000+6 heeft verder uitgemond in een top 26 actiepuntenlijst, waarbij met name 'het invoeren van een beweegnorm' en 'het ontwikkelen van sportaanbod voor senioren, door middel van een betere aansluiting tussen sportverenigingen en organisaties voor ouderen' een bijdrage kunnen leveren aan het stimuleren van de vraag naar zwembaden.

Aansluitend op de Sportvisie 2000+6 is de gemeente Delft in 2004 gestart met de BOS-Impuls (Buurt Onderwijs Sport). Met de BOS-impuls worden projecten geïnitieerd die sport- of bewegingsactiviteiten laagdrempelig maken door ze te laten aansluiten op onderwijs en buurt, en daarmee op de dagindeling van jeugd en jongeren. De gemeente Delft heeft bij het ministerie van VWS in het kader van de BOS-impuls acht subsidieaanvragen ingediend, waarvan er inmiddels zes gehonoreerd zijn. De gehonoreerde projecten hebben betrekking op:

- Tanthof, met als thema Gezondheid;
- Hof van Delft, met als thema Integratie en participatie;
- Vrijenban, met als thema Overlast;
- Buitenhof-Noord, met als thema Sport en bewegen;
- Voorhof/Poptahof, met als thema Onderwijs;
- Wippolder, met als thema Sportdeelname.

De drie Delftse zwembaden hebben alle voor een deel een wijkfunctie (zie ook paragraaf 3.3). Per project kan onderzocht worden welke bijdrage de baden kunnen leveren aan de uitvoering van genoemde projecten. Een geactualiseerde gemeentelijke sportnota wordt naar verwachting medio 2007 gepresenteerd.

Schoolzwemmen

Door het faciliteren van schoolzwemmen stelt de gemeente Delft zich tot doel kinderen zwemvaardigheid bij te brengen. Daarnaast beschouwt de gemeente het schoolzwemmen als een vorm van bewegingsonderwijs. Ieder kind in het basisonderwijs krijgt minimaal een jaar schoolzwemmen (in groep 4), waarin tenminste het behalen van het A-diploma wordt beoogd met de mogelijkheid meer diploma's te behalen. Voor leerlingen die na een jaar schoolzwemmen het A-diploma nog niet hebben behaald, is de mogelijkheid gecreëerd deel te nemen aan een na-cursus DDVC (de Delftse vangnetconstructie). Het accent ligt hierbij op het veiligheidsaspect. Voor de zelfredzaamheid in een waterrijke omgeving is het kunnen zwemmen van groot belang.

3.6 SWOT-analyse

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de confrontatie tussen vraag en aanbod door middel van een SWOT-analyse. Hierin worden de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen van de Delftse zwembaden benoemd in relatie tot de toekomstige vraag en het toekomstige aanbod. De uitkomsten van de SWOT-analyse worden benut bij het in beeld brengen van de (gewenste) toekomstige situatie (hoofdstuk 5) en het gepresenteerde programma van wensen en eisen (hoofdstuk 6).

Sterkten	Zwakten
Voldoende aanbod van zwemwater	Beperkte capaciteit voor nieuwe activiteiten
Hoge bezettingsgraad	Ontbreken van een recreatiebad
Goede spreiding/bereikbaarheid van zwembaden	Leeftijd (gedateerdheid) van de baden
Breed activiteitsaanbod, marktconforme tarieven	Hoge onderhoudskosten
Kansen	Bedreigingen
Aandacht voor gezond leven en bewegen	Potentieel tekort aan zwemwater
Activiteiten voor senioren (vergrijzing)	Afname school- en leszwemmen (ontgroening)
Activiteiten met (brede) scholen en BOS-impuls	Strengere wetgeving
Uitbreiden leisurefunctie zwembaden	Ontwikkeling nieuw zwembad in Den Haag

Tabel 9: SWOT-analyse

Sterkten

- de gemeente Delft beschikt over voldoende overdekt zwemwater. Uit een beknopte vergelijking met Zuid-Hollandse gemeenten met een vergelijkbare omvang, blijkt dat de beschikbare capaciteit zich goed laat vergelijken met de capaciteit van deze gemeenten;
- de bezetting (bezoekers per m² zwemwater) van alle drie de baden is hoog met als uitschieter het Sportfondsenbad Delft. Het animocijfer (aantal keer dat een inwoner van Delft de Delftse zwembaden bezoekt) laat zich vergelijken met het landelijke gemiddelde;
- de aanwezigheid van drie verspreid gesitueerde baden zorgt ervoor dat sprake is van een goede bereikbaarheid voor de diverse gebruikersgroepen;
- alle drie de baden bieden een breed, maar gangbaar activiteitsaanbod tegen marktconforme tarieven.

Zwakten

- de hoge bezettingsgraad van de baden biedt weinig ruimte voor de ontwikkeling en programmering van nieuwe activiteiten. Dit kan de exploitanten belemmeren bij het inspelen op nieuwe trends;
- door het ontbreken van een specifiek recreatiebad in Delft blijft het aantal recreatieve zwemmers achter bij hetgeen op basis van streefcijfers verwacht mag worden. Ter indicatie: een oplopend animocijfer van 1,9 tot 2,4 leidt tot circa 50.000 extra recreatieve bezoekers;
- het Sportfondsenbad, het Zwem- en Squashcentrum en zwembad Kerkpolder zijn respectievelijk 70, 37 en 28 jaar oud. De gemiddelde (technische) levensduur van zwembaden bedraagt circa 40 jaar. Hoewel regelmatig (uitgebreide) renovaties hebben plaatsgevonden is sprake van gedateerde zwemvoorzieningen. Dit zal in

toenemende mate leiden tot beperkingen om aan te kunnen sluiten bij de kwaliteitsbehoefte van de zwembadbezoeker;

- gegeven de leeftijd van met name Sportfondsenbad Delft en het Zwem- en Squashcentrum ligt het voor de hand dat het hoge onderhouds- en vervangingsinvesteringen vergt om deze baden in stand te kunnen houden.

Kansen

- zowel landelijk als lokaal worden steeds meer initiatieven ontplooid om gezond leven en bewegen te stimuleren. Dit biedt kansen voor sport in het algemeen en voor sportaccommodaties, waaronder zwembaden, in het bijzonder;
- de demografische ontwikkelingen in de gemeente Delft (stijging en vergrijzing van het aantal inwoners) zijn gunstig voor de bezoekersaantallen van verschillende activiteiten. Met name activiteiten voor ouderen (denk aan: doelgroepactiviteiten en begeleid banenzwemmen) kunnen verder ontwikkeld worden;
- nieuw aanbod van zwemactiviteiten kan een bijdrage leveren aan het stimuleren van sport en bewegen door jongeren. Aanknopingspunten vormen na- en buitenschoolse activiteiten via (brede) scholen en activiteiten in het kader van het Buurt Onderwijs Sport-project;
- de Delftse zwembaden beschikken alledrie over additionele voorzieningen die de leisurefunctie van zwembaden vergroten (denk aan zonnebanken, sauna, horecavoorzieningen en squashbanen). Uitbreiding met bijvoorbeeld een fitnesscentrum en/of een sporthal zou de leisurefunctie verder kunnen versterken (zie ook paragraaf 5.4).

Bedreigingen

- gegeven de hoge bezettingsgraad kan door ontwikkelingen in de vraag een (potentieel) tekort aan zwemwater ontstaan (zie hoofdstuk 5 voor een verdere uitwerking);
- de demografische ontwikkeling geeft een daling van het aantal jongeren te zien, hetgeen zal leiden tot een afname van het aantal (potentiële) school- en leswemmers;
- de komende jaren wordt een verdere aanscherping van wet- en regelgeving verwacht ten aanzien van (onder andere) toezichthouden en onderhoud/hygiëne. Dit leidt tot extra inzet van medewerkers en derhalve tot extra financiële lasten;
- hoewel een nieuw zwembad in Den Haag in eerste instantie in een lokale behoefte zal voorzien, is niet uit te sluiten dat een dergelijke voorziening ook de verhouding tussen de vraag naar en het aanbod van de zwembaden in Delft zal beïnvloeden. Als deze Haagse ontwikkeling in verband kan worden gebracht met de toekomst van de zwembaden in Delft kan deze bedreiging uiteraard ook tot een kans verworden.

4 Resultaten enquêtes en workshop

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste resultaten gepresenteerd van de enquêtes die zijn uitgezet onder de georganiseerde zwembadgebruikers en onder de deelnemers van het Delfts Internet Panel. Het hoofdstuk wordt afgesloten met de uitkomsten van de discussie die heeft plaatsgevonden tijdens de workshop met georganiseerde gebruikers op 29 juni 2006. De enquêteformulieren zijn opgenomen in bijlagen 2 en 3. Bijlage 4 bevat een overzicht van de deelnemers aan de workshop.

4.2 Enquête georganiseerde gebruikers

In april en mei 2006 is onder 50 (potentiële) georganiseerde gebruikers van de drie Delftse zwembaden een enquête uitgezet, waarop 17 onderwijsinstellingen (van de 34) en 8 verenigingen en overige organisaties (van de 16) hebben gereageerd. De totale respons bedraagt derhalve 50%. Een belangrijke reden voor non-respons is het soms zeer beperkte gebruik dat gemaakt wordt van de zwembaden. In het vervolg van deze paragraaf wordt een opsomming gegeven van de belangrijkste uitkomsten van de enquêtes onder onderwijsinstellingen en onder verenigingen en overige gebruikers.

Onderwijs (100% = 17 onderwijsinstellingen)

- het overgrote deel (77%) verwacht dat het aantal leerlingen de komende vijf jaar stabiliseert;
- 53% van de scholen maakt voor het schoolzwemmen gebruik van zwembad Kerkpolder, 29% van Sportfondsenbad Delft en 18% van Zwem- en Squashcentrum Delft. Geen van de scholen maakt gebruik van zwembaden in andere gemeenten⁸;
- vrijwel alle scholen (88%) geven aan dat het huidige aanbod aan zwemwatercapaciteit voldoet aan de behoefte;
- als totaalbeoordeling scoren de zwembaden gemiddeld een 6,9, waarbij nauwelijks onderscheid wordt gemaakt tussen de drie zwembaden;
- de beschikbaarheid van de bassins op het door de scholen gewenste tijdstip wordt gemiddeld beoordeeld met een 7,8. De locaties van de zwembad scoren gemiddeld een 8,3. Ook op deze onderdelen bestaat weinig onderscheid tussen de drie zwembaden;
- op de vraag wat voor scholen de belangrijkste reden is om van de door hen bezochte zwembaden gebruik te maken, is de volgende rangschikking het gevolg (belangrijkste reden bovenaan de lijst):

⁸ Uit informatie van de gemeente Delft blijkt dat het gebruik van alle onderwijsinstellingen die gebruik maken van de Delftse zwembaden als volgt is onderverdeeld: 40% maakt gebruik van zwembad Kerkpolder, 33% van het Sportfondsenbad en 26% van Zwem- en Squashcentrum Delft.

belangrijkste gebruiksmotieven	
1	de bereikbaarheid van het zwembad
2	de centrale ligging van het zwembad
3	de afmeting van de bassins
4	de diepte van de bassins
5	de hygiëne in het zwembad
6	de veiligheid in en rondom het zwembad
7	de aanwezigheid van recreatieve voorzieningen
8	de parkeerfaciliteiten van het zwembad
9	het hebben van een eigen ruimte
10	de aanwezigheid van een horecavoorziening

Tabel 10: belangrijkste redenen voor gebruik onderwijsinstellingen

- in de volgende tabel is voor 15 onderwerpen aangegeven waaraan door onderwijsinstellingen het grootste belang en waaraan de hoogste kwaliteit wordt toegekend (laagste cijfer staat gelijk aan grootste belang c.q. hoogste kwaliteit). Het meeste belang wordt gehecht aan veiligheid en hygiëne. Onderwerpen waar de zwembaden ook goed op scoren. De sfeer in de zwembaden krijgt een hoge score qua belang, maar een lage score voor wat betreft de ervaren kwaliteit. De bereikbaarheid per fiets of lopend wordt kwalitatief als hoogste beoordeeld.

	belang	kwaliteit
sociale veiligheid rondom het zwembad	1	2
hygiëne van douches/toiletten	1	2
veiligheid in het zwembad	1	4
sfeer in het zwembad	4	13
kleedaccommodaties	4	7
algemene onderhoudssituatie	6	12
bereikbaarheid: fiets/lopend	7	1
algemene indruk van het gebouw	8	10
parkeergelegenheid: fiets	9	9
bassins: afmeting	10	5
bassins: diepte	11	11
bereikbaarheid: openbaar vervoer	12	5
parkeergelegenheid: auto	12	14
bereikbaarheid: auto	14	8
horecavoorziening	15	15

Tabel 11: beoordeling belang en kwaliteit onderwijsinstellingen

Verenigingen en overige gebruikers (100% = 16 organisaties)

- het gemiddeld aantal leden van de verenigingen en overige gebruikers die de enquête hebben ingevuld, is de afgelopen vijf jaren nagenoeg gestabiliseerd (gemiddeld 213 leden in 2001 en 200 in 2005). 58% van de respondenten verwacht dat het aantal leden de komende vijf jaar stabiel zal blijven, 42% verwacht een toename;
- verreweg de meeste respondenten (83%) maken gebruik van zwembad Kerkpolder. Geen van de verenigingen/organisaties maakt gebruik van zwembaden buiten Delft;
- 67% van de respondenten geeft aan voldoende zwemwatercapaciteit tot haar beschikking te hebben;
- de zwembaden krijgen een gemiddelde totaalbeoordeling van 6,8. De beschikbaarheid van de bassins krijgt gemiddeld een 5,7. De locaties daarentegen worden met een ruime voldoende beoordeeld (7,7);
- de belangrijkste redenen voor respondenten om gebruik te maken van het door hen bezochte zwembad zijn weergegeven in de volgende tabel (belangrijkste reden bovenaan de lijst):

belangrijkste gebruiksmotieven	
1	het hebben van een eigen verenigingsruimte
2	de bereikbaarheid van het zwembad
3	de afmeting van de bassins
4	de diepte van de bassins
5	de centrale ligging van het zwembad
6	de veiligheid in en rondom het zwembad
7	de aanwezigheid van recreatieve voorzieningen
8	de hygiëne in het zwembad
9	de parkeerfaciliteiten van het zwembad
10	de aanwezigheid van een horecavoorziening

Tabel 12: belangrijkste redenen voor gebruik verenigingen en overige organisaties

- in de volgende tabel is voor 15 onderwerpen aangegeven waaraan door verenigingen en overige organisaties het grootste belang en waaraan de hoogste kwaliteit wordt toegekend (laagste cijfer staat gelijk aan grootste belang c.q. hoogste kwaliteit). Het meeste belang wordt gehecht aan de afmeting en de diepte van de bassins en de bereikbaarheid lopend, per fiets of per auto. Deze onderwerpen worden redelijk (afmeting bassins) tot goed beoordeeld. De respondenten zijn aanzienlijk minder te spreken over de belangrijk geachte hygiëne van douches en toiletten en de aanwezigheid van voldoende kleedaccommodatie.

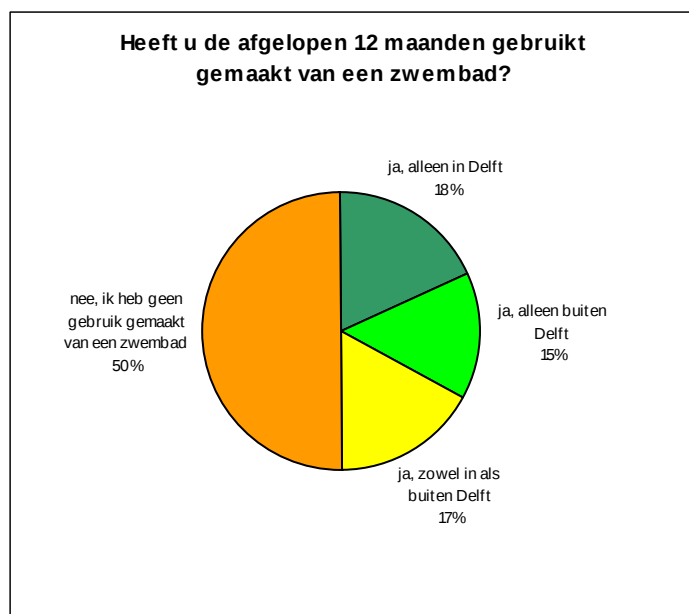
	belang	kwaliteit
bassins: afmeting	1	6
bassins: diepte	1	4
bereikbaarheid: fiets/lopend	1	1
bereikbaarheid: auto	1	1
hygiëne van douches/toiletten	1	14
kleedaccommodaties	1	12
veiligheid in het zwembad	7	13
sociale veiligheid rondom het zwembad	8	10
bereikbaarheid: openbaar vervoer	9	14
sfeer in het zwembad	9	7
algemene onderhoudssituatie	11	10
parkeergelegenheid: auto	12	1
parkeergelegenheid: fiets	13	5
algemene indruk van het gebouw	13	9
horecavoorziening	15	8

Tabel 13: beoordeling belang en kwaliteit verenigingen en overige organisaties

4.3 DIP-enquête

In mei 2006 is onder 2.154 deelnemers aan het Delfts Internet Panel een zwembadenquête uitgezet, met een respons van 1.375 deelnemers (64%). De deelnemers aan het DIP zijn allen 18 jaar of ouder. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste resultaten:

- zoals in grafiek 3 weergegeven, heeft 50% van de respondenten geen gebruik gemaakt van een zwembad. Het aandeel dat alleen van de Delftse zwembaden gebruik heeft gemaakt, alleen buiten Delft een zwembad heeft bezocht of zowel in als buiten Delft heeft gezwommen, is redelijk vergelijkbaar;

Grafiek 3: verdeling gebruik zwembaden

- de belangrijkste redenen om geen gebruik van een zwembad te maken zijn weergegeven in de volgende tabel (respondenten konden meer dan 1 antwoord geven);

	%
ik heb geen tijd om te zwemmen	33
ik vind zwemmen niet leuk	32
anders	20
ik vind zwembaden te druk	18
ik vind zwemmen in een zwembad te duur	14
ik vind zwembaden ongezellig	13
ik kan niet zwemmen vanwege medische redenen	6
ik kan niet zwemmen	5
ik kan zwembaden niet goed bereiken (met de auto, fiets of openbaar vervoer)	1
ik vind zwembaden onveilig	0

Tabel 14: redenen om geen gebruik te maken van een zwembad

- van de respondenten die de afgelopen 12 maanden een zwembad buiten Delft bezocht hebben noemt het merendeel zwembad De Viergang in Pijnacker-Nootdorp (27%). Andere baden die frequent worden bezocht zijn de zwemparadijzen Tikibad in Wassenaar (15%) en Tropicana in Rotterdam (11%). De belangrijkste reden (26%) om een zwembad buiten Delft te bezoeken vormt het aanbod van voorzieningen ("beter en meer");
- van de respondenten die de afgelopen 12 maanden een zwembad in Delft hebben bezocht, zijn zwembad Kerkpolder en sportfondsenbad Delft (beide 46%) verreweg het meest bezocht. De volgende tabel geeft inzicht in de wijk waaruit de respondenten afkomstig zijn. Zoals gegeven de spreiding van de zwembad verwacht kon worden, zijn de bezoekers van zwembad Kerkpolder vooral afkomstig uit Tanthof, Voorhof en Buitenhof. De bezoekers van Sportfondsenbad Delft zijn vooral woonachtig in de Binnenstad, Vrijenban, Voordijkshoorn/Hof van Delft en Wippolder;

	Binnenstad	Vrijenban	Voord.hrn/H. van Delft	Tanthof	Voorhof	Buitenhof	Wippolder
zwembad Kerkpolder	20	19	20	72	67	80	38
Sportfondsenbad Delft	65	51	75	23	33	20	53
Zwem- en Squashcentrum Delft	15	30	5	5	0	0	9
totaal:	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 15: afkomst (woonwijk) zwembadbezoekers (in percentage)

- ongeveer een kwart van de zwembadbezoekers maakt gemiddeld éénmaal per week gebruik van het zwembad dat het meest bezocht wordt. Het merendeel van de bezoekers maakt minder dan éénmaal per maand gebruik van het zwembad;
- in tabel 16 is weergegeven wat voor de respondenten de belangrijkste (twee) redenen zijn om het meest bezochte zwembad te bezoeken. Duidelijk is dat de nabijheid van het zwembad voor alle drie de Delftse zwembaden het belangrijkste motief vormt. In de tweede kolom is de gemiddelde score weergegeven. In de laatste drie kolommen de score per zwembad. Opvallend is verder dat de aanwezigheid van recreatieve voorzieningen voor de bezoekers van het Sportfondsenbad een belangrijkere aanleiding voor bezoek vormt dan voor de bezoekers van zwembad Kerkpolder. Als 'andere' reden (door 25% van de respondenten genoemd) wordt veelal genoemd dat de betreffende zwembaden bezocht worden als gevolg van kinderen die daar leszwemmen of het lidmaatschap van zwemverenigingen die daar hun domicilie hebben;

	gemiddeld	Kerkpolder	Sportfondsenbad	Zwem- en Squashcentrum
dichtbij	62	62	59	66
de algehele kwaliteit van het zwembad	17	18	27	6
aanbod van activiteiten	13	8	10	20
de kindvriendelijke inrichting van het zwembad	12	19	5	11
aanwezigheid van recreatieve voorzieningen	9	5	14	9
service/klantvriendelijkheid van het personeel	6	3	9	6
voldoende parkeergelegenheid	5	10	1	3
prijs	5	4	4	6
aanwezigheid van een horecavoorziening	2	1	0	3
de veiligheid binnen het zwembad	1	2	1	0
anders	25	23	26	26

Tabel 16: redenen voor zwembadbezoek (in percentage)

- 50 tot 60% van de respondenten geeft aan de zwembaden per fiets te bezoeken. Opvallend is dat daarnaast een derde van de bezoekers van zwembad Kerkpolder per auto reist en dat een derde van de bezoekers van het Zwem- en Squashcentrum lopend komt. Het Sportfondsenbad wordt door 12% lopend en door 19% per auto bezocht. Uit de volgende tabel blijkt dat het vervoer per fiets afneemt naarmate de leeftijd toeneemt. Andersom neemt het vervoer per auto toe naarmate zwembadbezoekers ouder worden;

leeftijd	18-24	25-34	35-44	45-54	55+
geen, ik ga lopend	0	13	13	12	14
bromfiets/ scooter	3	0	1	3	0
fiets	82	69	53	51	51
motor	0	0	0	0	1
auto	9	18	32	34	31
openbaar vervoer	6	0	1	0	0
anders	0	0	1	0	2
totaal:	100	100	100	100	100

Tabel 17: leeftijd in relatie tot vervoer naar zwembad (in percentage)

- het merendeel van de bezoekers van zwembad Kerkpolder en het Zwem- en Squashcentrum bezoekt de baden in gezelschap van het hele gezin (of in ieder geval met kinderen). In verhouding wordt het Sportfondsenbad Delft veel (33%) individueel bezocht. In de volgende tabel is een verdeling naar leeftijd weergegeven. Onder de 55+ers wordt het zwembad het meest alleen bezocht. De groep 35-44 jarigen bezoekt zwembaden vooral met het gezin. De groep 18-24 jarigen zoekt het gezelschap van vrienden/kennissen voor een bezoek aan het zwembad;

leeftijd	18-24	25-34	35-44	45-54	55+
alleen	10	33	13	22	35
in gezelschap van partner	8	14	2	5	9
in gezelschap van hele gezin/kinderen	0	28	79	48	14
in gezelschap van andere familieleden	18	6	2	4	16
in gezelschap van vrienden/kennissen	53	19	3	18	20
in groter groepsverband	10	0	1	3	6
totaal:	100	100	100	100	100

Tabel 18: leeftijd in relatie tot gezelschap zwembadbezoek (in percentage)

- de zwembaden worden vooral (60 tot 70%) voor recreatief zwemmen (waaronder baantjes zwemmen) bezocht, waarbij nauwelijks onderscheid bestaat tussen de drie zwembaden. Bijna 15% van de zwembadbezoekers is voornamelijk geïnteresseerd in doelgroepactiviteiten. Ook hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen de drie zwembaden. Uit de volgende tabel blijkt dat vooral 55+ers doelgroepactiviteiten waarderen. Het recreatief zwemmen (waaronder baantjes zwemmen) kent een dip in de categorie 35-44. Een kwart van deze groep bezoekt het zwembad ten behoeve van instructiezwemmen (door hun kinderen);

leeftijd	18-24	25-34	35-44	45-54	55+
doelgroepactiviteiten	3	15	17	10	25
zwemmen in verenigingsverband	8	2	7	7	0
recreatief zwemmen (waaronder baantjeszwemmen)	86	65	46	63	65
instructiezwemmen	0	9	24	10	0
anders	4	9	7	11	11
totaal:	100	100	100	100	100

Tabel 19: leeftijd in relatie tot activiteit voor zwembadbezoek (in percentage)

- in zwembad Kerkpolder (78%) en in het Zwem- en Squashcentrum (61%) wordt hoofdzakelijk gebruik gemaakt van de zwembassins. In het Sportfondsenbad Delft wordt ongeveer evenveel gebruik gemaakt van de zwembassins (38%) als van het stoombad (40%). Andere populaire voorzieningen zijn: de horecavoorziening in zwembad Kerkpolder (13%) en de sauna (14%) en de squashbanen (11%) in het Zwem- en Squashcentrum;
- in de volgende drie overzichten is aangegeven welke aspecten de respondenten belangrijk vinden in een zwembad en hoe ze die aspecten kwalitatief beoordelen. Kenmerkend voor zwembad Kerkpolder is ondermeer dat aan de mindere bereikbaarheid per openbaar vervoer in verhouding weinig belang wordt gehecht. Dit geldt niet voor de in verhouding mindere beoordeling van de voor de respondenten belangrijke onderwerpen sociale veiligheid rondom het zwembad en de hygiëne van douches en toiletten;

ZWEMBAD KERKPOLDER	BELANG				KWALITEIT					
	onbe- langrijk	neu- traal	belang- rijk	geen mening	zeer slecht	slecht	neu- traal	goed	zeer goed	geen mening
- bassins										
afmeting	4	20	75	2	0	3	26	65	4	1
diepte	4	25	63	2		2	21	69	6	2
- bereikbaarheid										
fiets	5	12	80	4		5	12	51	31	2
auto	15	21	59	5	0	2	18	53	16	11
openbaar vervoer	27	23	37	12	8	23	25	9	0	35
- parkeergelegenheid										
fiets	5	14	78	4	0	4	20	55	15	6
auto	13	18	61	8	1	3	22	52	9	13
- algemene indruk van het gebouw	2	28	70	0		2	39	56	4	0
- algemene onderhoudssituatie	0	10	89	1	1	6	35	51	6	1
- sfeer in het zwembad	0	12	86	1		5	32	54	9	0
- sociale veiligheid rondom het zwembad	0	11	86	2	0	8	37	46	7	2
- hygiëne van douches/toiletten	0	2	96	2	4	10	35	47	4	0
- kleedaccommodaties	1	14	84	1	3	10	33	52	2	0
- horecavoorziening	24	37	34	5	1	4	24	36	10	24
- veiligheid in het zwembad	1	6	91	2		4	28	60	6	3

Tabel 20: beoordeling belang en kwaliteit zwembad Kerkpolder

- de waarderingen van belang en kwaliteit van de zwembaden Kerkpolder en het Sportfondsenbad Delft komt redelijk overeen. Kenmerkend voor het Sportfondsenbad is de slechte parkeergelegenheid voor auto's (waaraan ook minder belang wordt gehecht);

SPORTFONDSENBAD DELFT	BELANG				KWALITEIT					
	onbe- langrijk	neu- traal	belang- rijk	geen mening	zeer slecht	slecht	neu- traal	goed	zeer goed	geen mening
- bassins										
afmeting	2	29	68	1	0	3	26	65	4	1
diepte	6	30	63	0		5	25	61	8	1
- bereikbaarheid										
fiets	5	12	82	0		0	9	57	31	2
auto	30	29	33	7	0	8	24	44	6	17
openbaar vervoer	29	28	35	8	0	6	24	29	7	33
- parkeergelegenheid										
fiets	5	11	83	0	0	4	20	55	15	6
auto	22	31	39	8	6	23	30	20	0	21
- algemene indruk van het gebouw	7	30	61	3		4	30	58	7	1
- algemene onderhoudssituatie	0	7	90	2	0	1	25	64	8	2
- sfeer in het zwembad	3	14	83	0		3	26	59	11	1
- sociale veiligheid rondom het zwembad	5	18	76	1	0	1	25	54	9	10
- hygiëne van douches/toiletten	0	1	97	1	0	5	21	59	13	1
- kleedaccommodaties	1	11	87	1	0	6	27	57	8	1
- horecavoorziening	28	46	21	5	0	5	39	32	2	22
- veiligheid in het zwembad	1	11	87	1		0	20	65	11	4

Tabel 21: beoordeling belang en kwaliteit Sportfondsenbad Delft

- bij de beoordeling van belang en kwaliteit van het Zwem- en Squashcentrum valt op dat ten opzichte van de andere twee baden sprake is van een slechtere beoordeling van de kwaliteit op onderwerpen als de afmeting van de bassins, de algemene onderhoudssituatie en de sfeer in het zwembad. Ten aanzien van de hygiëne van douches en toiletten en van de kleedaccommodatie scoort het Zwem- en Squashcentrum vergelijkbaar met zwembad Kerkpolder, maar slechter dan het Sportfondsenbad;

ZWEM- EN SQUASHCENTRUM	BELANG				KWALITEIT					
	onbe- langrijk	neu- traal	belang- rijk	geen mening	zeer slecht	slecht	neu- traal	goed	zeer goed	geen mening
- bassins										
afmeting	3	46	51	0	0	18	56	21	6	0
diepte	3	41	56	0		9	35	47	9	0
- bereikbaarheid										
fiets	3	17	80	0		0	14	49	31	6
auto	29	35	26	9	3	12	26	29	3	26
openbaar vervoer	41	29	24	6	0	3	24	15	6	53
- parkeergelegenheid										
fiets	3	29	66	3	0	6	38	47	3	6
auto	31	29	31	9	0	31	14	23	3	29
- algemene indruk van het gebouw	3	41	53	3		4	30	58	7	1
- algemene onderhoudssituatie	0	14	86	0	0	14	34	40	6	6
- sfeer in het zwembad	0	14	77	9		12	24	50	9	6
- sociale veiligheid rondom het zwembad	3	11	74	11	3	6	23	54	6	9
- hygiëne van douches/toiletten	0	0	94	6	0	11	20	60	3	6
- kleedaccommodaties	0	6	89	6	3	15	26	56	0	0
- horecavoorziening	32	53	15	0	0	3	26	38	3	29
- veiligheid in het zwembad	0	9	83	9		6	24	56	12	3

Tabel 22: beoordeling belang en kwaliteit Zwem- en Squashcentrum

- de drie Delftse zwembaden worden gemiddeld met een 7,0 beoordeeld, waarbij het Sportfondsen met 7,2 het hoogst scoort en het Zwem- en Squashcentrum met 6,7 het laagst;
- bijna driekwart van de respondenten is van mening dat sprake is van een goede prijs-/kwaliteitverhouding in de Delfts zwembaden. Ruim een kwart vindt de tarieven hoog ten opzichte van de geboden kwaliteit;
- op de vraag of, en zo ja welke, voorzieningen/faciliteiten in de Delftse zwembaden gemist worden, heeft bijna de helft van de respondenten die zwembad Kerkpolder bezoeken bevestigend geantwoord. Verreweg het meest genoemd zijn recreatieve voorzieningen (40%) en een buitenbad (35%). Bij de respondenten die het Sportfondsenbad en het Zwem- en Squashcentrum bezoeken geeft ongeveer een derde aan voorzieningen/faciliteiten te missen. Ook hier gaat het met name om recreatieve voorzieningen (38%) en een buitenbad (15%).

4.4 Workshop

Voor de onderwijsinstellingen, verenigingen en overige georganiseerde gebruikers van de Delftse zwembaden is op 29 juni 2006 een workshop georganiseerd, waaraan diverse vertegenwoordigers hebben deelgenomen (zie ook bijlage 4). Tijdens de workshop zijn 10 stellingen behandeld op basis waarvan discussie heeft plaatsgevonden. In het vervolg van deze paragraaf is aan de hand van de stellingen een samenvatting opgenomen.

1. in Ypenburg wordt een nieuw zwembad met een 50-meter bassin gerealiseerd⁹. Met deze voorziening wordt ook in een behoefte voorzien van Delftse zwemverenigingen/organisaties

Voor Delftenaren die top(zwem)sport bedrijven is een 50-meter bassin een voorziening die in een behoefte voorziet. De verwachting is dat een dergelijke voorziening leden van zwemverenigingen kan motiveren om op topniveau te gaan sporten. Het 50-meter bassin dat in Ypenburg wordt gerealiseerd kan fungeren als regionale voorziening. Dit bad is goed bereikbaar voor Delftenaren, mede door de tramverbinding die tussen Delft en Ypenburg wordt gerealiseerd.

⁹ Bij het opstellen van deze rapportage, medio oktober 2006, bestond nog geen duidelijkheid omtrent de zwembadplannen in Den Haag.

Enkele deelnemers zien een 50-meter bassin in Ypenburg ook als een mogelijke bedreiging voor de zwembaden in Delft. Voor verenigingen kan het immers qua capaciteit interessant zijn om een 50-meter bassin te huren in plaats van een 25-meter bassin. Dit zal echter vooral afhangen van de gehanteerde tarieven en de beschikbaarheid van het 50-meter bassin.

2. een buitenbad met ligweide is geen noodzakelijke voorziening voor de gemeente Delft

Algemeen wordt onderschreven dat het Delftse Hout prima faciliteiten biedt om (gratis) buiten te recreëren en te zwemmen. Na de ingebruikname van het Delftse Hout namen de bezoekersaantallen van het voormalige buitenbad Het Korft af van 300.000 tot circa 50.000, hetgeen uiteindelijk heeft geleid tot sluiting. Daarnaast is ook de ligweide met peuterbassin van zwembad Kerkpolder in 2006 gesloten uit kostenoverwegingen en vanwege het beperkte gebruik dat van deze voorziening werd gemaakt.

Desondanks is een aantal deelnemers aan de workshop van mening dat een buitenbad met ligweide een welkome aanvulling zou kunnen zijn op het huidige zwembadaanbod in Delft. Daarbij is ook gerefereerd aan constructies met schuifwanden en –daken (zoals ooit aanwezig in het Sportfondsenbad) waardoor het rendement van bestaande voorzieningen verhoogd zou kunnen worden.

3. het verzorgen van zwemlessen is een taak die het beste aan zwembadexploitanten (Sportfondsen en Sportbedrijf Delft) kan worden overgelaten

Met name de vertegenwoordigers van de zwemverenigingen achten het noodzakelijk dat ook verenigingen zwemlessen mogen geven. Het geeft verenigingen de gelegenheid vroeg in contact te komen met potentiële leden. Verder wordt het geven van zwemlessen door een deel van de (ervaren) leden beschouwd als motief om actief te blijven binnen de vereniging. Tot slot vormen de zwemlessen een inmiddels onmisbare bron van inkomsten. Hoewel verenigingen die zwemlessen verzorgen meer huur betalen dan andere huurders, verwachten deze verenigingen financiële problemen als deze inkomsten wegvallen (en de huurtarieven niet zouden worden verlaagd).

4. zwemverenigingen/organisaties kunnen hun activiteiten aanbod niet uitbreiden door het gebrek aan faciliteiten in de zwembaden

Het wedstrijdbad in zwembad Kerkpolder zou idealiter uitgebreid moeten worden tot zes of acht banen, zodat de capaciteit voor wedstrijden en trainingen vergroot wordt. Door één van de deelnemers is de behoefte aan een hoge duikplank als wens geuit. Dit vergt evenwel niet alleen een investering in een duikplank, maar ook in een verdieping van het bad en een verhoging van het plafond.

Verder wordt aangegeven dat sprake is van een toenemende behoefte aan zwemuren voor allochtone (moslim) vrouwen. Voor deze doelgroep is een afgeschermd zwembad van belang wat niet makkelijk te realiseren is in de huidige Delftse zwembaden.

Op de veronderstelling dat verenigingen zich meer zullen gaan richten op nevenactiviteiten werd door deelnemers terughoudend gereageerd. Verenigingen verwachten in dit opzicht geen grote veranderingen. Zwemverenigingen bieden leden mogelijkheden om zwemsport en waterpolo te beoefenen. Voor andere (sport-)activiteiten zijn er andere (sport-)verenigingen in Delft. Verenigingen zien het niet als hun taak en hebben meestal niet de mogelijkheden om in te spelen op het hedendaagse ‘zapgedrag’ van de consument.

5. de kostenontwikkeling van het schoolzwemmen is bepalend voor het instandhouden van deze activiteit in de toekomst

Met het oog op bezuinigingen is het instandhouden van schoolzwemmen in veel gemeenten onderwerp van discussie. Tegelijkertijd wordt onderkend dat het in het waterrijke Nederland van groot belang is dat iedereen kan zwemmen. Schoolzwemmen heeft dan ook een groot maatschappelijk belang. Tegenover de kosten die verband houden met schoolzwemmen staat dat deze activiteit voor veel zwembaden een belangrijke bron van inkomsten vormt. De deelnemers zijn het er over eens dat bij een discussie over het schoolzwemmen het kostenaspect niet mag overheersen. Als aanvullend maatschappelijk belang wordt aangegeven dat schoolzwemmen ook bijdraagt aan het gezond bewegen en sporten door basisschooljeugd.

6. zwembaden dienen opgenomen te worden in het aanbod van brede schoolactiviteiten

Door het ministerie van VWS wordt sterk ingezet op het uitbreiden van sport- en beweegactiviteiten voor jeugd. Goede samenwerking tussen onderwijs en sport is daarbij een belangrijke factor.

Door de deelnemers wordt onderschreven dat zwembaden een goede rol kunnen spelen bij het aanbod vanuit (brede) scholen (denk aan naschoolse activiteiten), maar ook in het kader van het BOS-project (Buurt, Onderwijs en Sport). De zwembadexploitanten wijzen er wel op dat dergelijke activiteiten ingepast dienen te worden in een vol rooster en dat ook over het type activiteiten, de begeleiding en de kosten nadere afspraken gemaakt dienen te worden.

7. de huidige tarieven vormen geen financiële belemmering voor het gebruik van de Delftse zwembaden

Door sommige deelnemers wordt gesteld dat de tarieven in Delft hoger zijn dan in omringende gemeenten. Door de zwembadexploitanten en Drijver en Partners wordt dit beeld genuanceerd. De tarieven van de Delftse zwembaden zijn in algemene zin marktconform te noemen (zie ook paragraaf 2.2.)

Ook de discussie of de lagere tarieven meer deelname aan activiteiten tot gevolg heeft geeft een wisselend beeld. De ervaring van de zwembadexploitanten en van Drijver en Partners is dat kortingen niet per definitie extra bezoekers opleveren. Daarbij komt dat de huidige bezetting van de zwembaden goed is, waardoor in ieder geval dit motief ontbreekt om door middel van de prijs de vraag te beïnvloeden.

8. het huidige aanbod en spreiding van de Delftse zwembaden is prima. De gemeente moet er alles aandoen om de bestaande zwembaden in stand te houden

De deelnemers zijn voorstander van het instandhouden van de locaties van de drie zwembaden. De spreiding en bereikbaarheid van de drie zwembaden zijn ideaal voor zowel de scholen als de overige bezoekers. Waar nodig dienen de bestaande zwemaccommodaties te worden gerenoveerd of op dezelfde locatie nieuw te worden gebouwd.

Voor de scholen zijn de huidige locaties zeer gunstig. Alle (15) groepen die gebruik maken van het Zwem- en Squashcentrum komen lopend. Met name door de Herman Broerenschool (voor ZMLK) geldt dat bij verplaatsing van het Zwem- en Squashcentrum de school niet langer in de gelegenheid is om te zwemmen, terwijl het belang voor de kinderen zeer groot is. Zes van de vijftien groepen die gebruik maken van het Sportfondsenbad komen met de bus, de overige negen lopend. Alleen zwembad Kerkpolder wordt door de scholen massaal bezocht met de bus.

De vrees wordt geuit dat als één van de zwembaden wordt afgesloten, dit ten koste gaat van het schoolzwemmen. Immers, de vervoerskosten nemen sterk toe omdat meer gebruik moet

wordt gemaakt van bussen en door de langere reistijd neemt de effectieve leertijd af. In het slechtste scenario zou afname van het schoolzwemmen zelfs kunnen leiden tot het ter discussie stellen van het totale schoolzwemmen.

9. *Sportfondsenbad Delft en Zwem- en Squashcentrum Delft hebben vrijwel dezelfde verzorgingsgebieden en kunnen dus ook vervangen worden door één nieuwe accommodatie*

Door de zwembadexploitanten wordt tegengesproken dat het Zwem- en Squashcentrum en het Sportfondsenbad dezelfde verzorgingsgebieden hebben. Er zijn weinig bezoekers van het Zwem- en Squashcentrum die ook gebruik maken van het Sportfondsenbad. De zwembadexploitanten geven aan dat van het lokale verzorgingsgebied (ruim 95.000 inwoners) circa 40.000 inwoners aangewezen zijn op zwembad Kerkpolder, eveneens circa 40.000 inwoners op het Sportfondsenbad Delft en ongeveer 15.000 inwoners op het Zwem- en Squashcentrum.

De deelnemers aan de workshop verwachten dat beperking van het huidige aantal zwembaden leidt tot vraaguitval vanwege de verslechterde bereikbaarheid (zie ook stelling 8).

10. *vervanging van de drie zwembaden door één nieuwe accommodatie is mogelijk indien sprake is van een goede bereikbaarheid en voldoende beschikbaarheid van zwemwater*

Gegeven de reacties op stellingen 8 en 9 is voor deze stelling bij de deelnemers geen draagvlak. Gesteld wordt dat schaalvergroting wellicht bedrijfs-economisch efficiënt en effectief is maar het maatschappelijk rendement laag.

5 Toekomstige situatie

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt op basis van de inventarisatie van de huidige situatie en met inachtneming van de resultaten van de markt- en SWOT-analyse, de enquêtes en de workshop een prognose gegeven van de vraag naar zwemwater voor de komende 10 tot 20 jaar. Vervolgens wordt de geprognosticeerde vraagontwikkeling geconfronteerd met het huidige aanbod van zwemwater, waarna drie scenario's worden gepresenteerd voor de ontwikkeling van het toekomstige aanbod.

5.2 Vraagontwikkeling (10 en 20 jaar)

In paragraaf 2.3.1 is vastgesteld dat het totaal aantal bezoekers van de drie Delftse zwembaden de afgelopen vijf jaar weliswaar fluctueert tussen 565.500 en 601.500, maar in algemene zin redelijk stabiel is gebleven. Op basis van de door ons verrichte analyses is de verwachting gerechtvaardigd dat hierin de komende jaren geen grote veranderingen zijn te verwachten bij een gelijkblijvend aanbod van zwembaden.

In paragraaf 3.2 zijn landelijke trends en ontwikkelingen beschreven op het gebied van de verschillende activiteiten (hoofdgroepen) in de zwembaden. Tezamen met de demografische ontwikkeling van de gemeente Delft (paragraaf 3.3) en de verwachtingen van (georganiseerde) gebruikers van de zwembaden (paragraaf 4.2), heeft dit geleid tot de volgende geprognosticeerde vraagontwikkeling voor de periode 2005-2025.

	2005	2010	2015	2020	2025
inwoners Delft	95.036	97.020	98.840	98.720	98.500
animocijfers					
- recreatief zwemmen	1,91	1,93	1,95	1,97	1,99
- leszwemmen en doelgroepen	1,93	1,95	1,96	1,97	1,98
- schoolzwemmen	0,81	0,78	0,77	0,76	0,75
- verenigingszwemmen	1,31	1,31	1,31	1,31	1,31
- totaal	5,95	5,97	5,99	6,01	6,03
bezoekersaantallen					
- recreatief zwemmen	181.216	187.249	192.738	194.478	196.015
- leszwemmen en doelgroepen	182.972	189.189	193.726	194.478	195.030
- schoolzwemmen	77.373	75.676	76.107	75.027	73.875
- verenigingszwemmen	124.255	127.096	129.480	129.323	129.035
- totaal	565.816	579.209	592.052	593.307	593.955

Tabel 23: geprognosticeerde vraagontwikkeling

Toelichting:

- ten aanzien van het recreatief zwemmen verwachten wij een beperkte stijging van het aantal bezoekers, mits de recreatieve faciliteiten in met name zwembad Kerkpolder en Sportfondsenbad Delft op minimaal hetzelfde niveau worden gehouden en actief wordt ingespeeld op de behoeften van banenzwimmers (zie ook de geschetste landelijke trends en ontwikkelingen in paragraaf 3.2). De huidige spreiding van de Delftse zwembaden zorgt ervoor dat in algemene zin sprake is van een goede bereikbaarheid. Dit is vooral van belang voor individuele bezoekers die voor een kortere tijd gebruik maken van het zwembad (denk bijvoorbeeld aan

banenzwemmers en deelnemers aan doelgroepactiviteiten). Indien in de toekomst besloten zou worden een specifiek recreatief bassin in Delft te realiseren, dan kan dit naar onze verwachting resulteren in een verdere toename van het aantal recreatieve zwemmers. Op basis van een groei van het animocijfer van 1,93 naar 2,3 tot 2,4 is een toename van 35.000 tot 45.000 bezoekers in peiljaar 2010 het gevolg;

- ook het aantal deelnemers aan leszwemmen en doelgroepactiviteiten kan beperkt toenemen als met betrekking tot de doelgroepactiviteiten goed wordt ingespeeld op de toenemende aandacht voor gezond leven en bewegen en de wensen van een groeiend aantal ouderen (vergrijzing). Gegeven een andere demografische ontwikkeling (ontgroening) moet rekening gehouden worden met een beperkter aantal potentiële leszwemmers. In eerste instantie zal dit resulteren tot kortere wachtlijsten. Later kan dit leiden tot minder leszwemmers. Daarentegen is een positieve factor in dit verband de uitbreiding van Den Hoorn, behorend tot het verzorgingsgebied van zwembad Kerkpolder en het Sportfondsenbad;
- gegeven de daling van het aantal kinderen in de basisschoolleeftijd dient rekening gehouden te worden met een lager aantal schoolzwemmers. Wij gaan er daarbij van uit dat het beleid op het gebied van schoolzwemmen ongewijzigd blijft (zie paragraaf 3.5) en dat een goede spreiding/bereikbaarheid van zwembaden voor de scholen gewaarborgd blijft;
- de landelijke trend is dat het aantal leden van zwemverenigingen terugloopt. In Delft is hier vooralsnog geen sprake van. In combinatie met de verwachtingen van de verenigingen zelf, gaan we in onze prognose uit van een gelijkblijvend animocijfer voor verenigingszwemmen;
- onze prognose voor de periode 2005-2025 is dat het animocijfer (het aantal keer dat een inwoner van Delft per jaar de Delftse zwembaden bezoekt) zich nagenoeg zal stabiliseren rond 6,0. Mede door de beperkte groei van de gemeente Delft zal het totaal aantal bezoekers aan de zwembaden toenemen tot circa 594.000 in 2025. Dit past binnen de bandbreedte van het aantal bezoekers dat de afgelopen vijf jaren de Delftse zwembaden heeft bezocht. Een substantiëlere toename is naar onze mening slechts te verwachten indien het aanbod van de Delftse zwembaden wordt uitgebreid met een specifiek recreatief bassin.

De door ons geprognosticeerde vraagontwikkeling voor de periode 2005-2025 is gebaseerd op inzichten en verwachtingen, zoals in dit rapport omschreven. Ongetwijfeld zullen de komende jaren minder voorspelbare ontwikkelingen van invloed zijn op de vraag naar zwembaden. Tabel 23 kan worden benut als instrument om de ontwikkeling in animocijfers en bezoekersaantallen te monitoren.

5.3 Confrontatie vraag en huidige aanbod

In paragraaf 2.3.1 is vastgesteld dat momenteel sprake is van een (zeer) goede benutting van de zwemwatercapaciteit in Delft. Met een gemiddeld aantal van 417 bezoekers per m² zwemwater wordt ruimschoots voldaan aan de norm voor een goede afstemming van vraag en aanbod van 300 tot 350 bezoekers per m². In de volgende tabel is de ontwikkeling van deze norm weergegeven met als uitgangspunt de geprognosticeerde vraagontwikkeling in tabel 23.

	2005	2010	2015	2020	2025
totaal aanbod zwemwater (in m ²)	1.355,50	1.355,50	1.355,50	1.355,50	1.355,50
ontwikkeling totaal aantal bezoekers	565.816	579.209	592.052	593.307	593.955
ontwikkeling totaal aantal bezoekers per m ² zwemwater	417	427	437	438	438

Tabel 24: ontwikkeling afstemming vraag en aanbod

Kengetallen om de ontwikkeling van de vraag per activiteit (hoofdgroep) te confronteren met het aanbod van zwemwater zijn slechts zeer beperkt beschikbaar. Wel is in opdracht van het ministerie van VWS in 2002 door het NRIT (Nederlands Research Instituut voor Recreatie en Toerisme) een grootschalig onderzoek verricht naar de hoeveelheid zwemwater in Nederland. Insteek was de bepaling van de zwemwatercapaciteit dat geschikt is voor zwemvaardigheid en de relatie met het aantal kinderen in Nederland dat zwemles zou moeten krijgen. Hoewel bij de volledigheid van dit onderzoek kanttekeningen kunnen worden geplaatst, heeft het onderzoek enkele ratio's opgeleverd die voor de confrontatie van de vraag naar en het huidige aanbod van de Delftse zwembaden houvast bieden.

In tabel 25 is op basis van het aantal m² zwemwater dat geschikt is voor zwemvaardigheid (naar onze mening alle bassins met uitzondering van het peuterbad van 78 m² in zwembad Kerkpolder) en het aantal kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 12 jaar, de onder- of overcapaciteit van de Delftse zwembaden in beeld gebracht ten opzichte van het gemiddelde in Zuid-Holland.

	2005	2010	2015	2020	2025
m ² geschikt voor zwemvaardigheid	1.277,50	1.277,50	1.277,50	1.277,50	1.277,50
prognose kinderen 0-12 jaar	11.643	10.875	10.735	10.555	10.350
ratio Delft	9,1	8,5	8,4	8,3	8,1
ratio Nederland	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8
ratio Zuid-Holland	8,7	8,7	8,7	8,7	8,7
onder-/overcapaciteit in m ² ten opzichte van Zuid-Holland	60,78	-27,50	-43,59	-64,28	-87,84

Tabel 25: berekening onder-/overcapaciteit zwemwater voor zwemvaardigheid

Uit de tabel is op te maken dat in de Delftse zwembaden ten opzichte van de zwembaden in Zuid-Holland momenteel sprake is van een beperkte ondercapaciteit aan zwemwater voor zwemvaardigheid. Door de ontgroening zal deze ondercapaciteit de komende jaren veranderen in een beperkte overcapaciteit.

Conclusies en aanbevelingen:

De confrontatie van ontwikkelingen in de vraag en het huidige aanbod resulteert in de volgende conclusies en aanbevelingen:

- wij zijn van mening dat, gegeven het huidige aanbod van in totaal 1.355,50 m² zwemwater en de geprognosticeerde vraagontwikkeling, nu en in de toekomst sprake is van een (zeer) efficiënte verhouding tussen vraag naar en aanbod van zwemwater in Delft. De norm voor een goede afstemming van vraag en aanbod van 300 tot 350 bezoekers per m² wordt ruimschoots gehaald. Hoewel de geprognosticeerde vraagontwikkeling uitgaat van een beperkte groei van 417 bezoekers per m² zwemwater in 2005 tot 438 bezoekers per m² in 2020-2025, kan niet worden uitgesloten dat de capaciteit van de huidige Delftse zwembaden uiteindelijk een grens stelt aan de toename van het aantal bezoekers;
- het aantal zwembadbezoekers in Delft wordt ongetwijfeld positief beïnvloed door de aanwezigheid van drie, redelijk verspreid gesitueerde zwembaden. Het is waarschijnlijk dat een eventuele beperking van het aantal zwembaden een negatieve invloed heeft op de bereikbaarheid en daarmee op het gebruik van de baden;
- de zwembaden in Delft beschikken niet over een specifiek recreatief bassin. Hoewel zwembad Kerkpolder en het Sportfondsenbad over verschillende recreatieve faciliteiten beschikken, is sprake van in verhouding lager animocijfer voor recreatief zwemmen in Delft. Uit de DIP-enquête is gebleken dat een substantieel deel van de Delftenaren voor recreatief zwemmen gebruik maakt van zwembaden in de omgeving. De verwachting is gerechtvaardigd dat de beschikbaarheid van een recreatief bassin in Delft kan leiden tot een stijging van het aantal recreatieve zwemmers met 35.000 tot 45.000;

- de huidige zwembaden in Delft zijn prima geschikt voor begeleide activiteiten als leszwemmen en doelgroepactiviteiten. De baden bieden een breed activiteitenbod, hetgeen vanaf 2000 heeft geleid tot een gestage groei van het aantal deelnemers. De hoge bezettingsgraad van de baden kan een belemmering vormen voor de mogelijkheden om in te spelen op marktkansen. Daarbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan verruiming van het aanbod doelgroepactiviteiten voor 55-plussers in goed bereikbare zwembaden;
- de zwembaden in Delft zijn eveneens goed afgestemd op de vraag naar schoolzwemmen. De afgelopen vijf jaar is het aantal deelnemers aan schoolzwemmen nagenoeg stabiel gebleven. Met als uitgangspunt ongewijzigd gemeentelijk beleid op het gebied van schoolzwemmen en gegeven de daling van het aantal kinderen in de basisschoolleeftijd dient de komende jaren rekening gehouden te worden met een beperkte afname van het aantal schoolzwemmers. Van groter belang zal evenwel de toekomstige spreiding/bereikbaarheid van de zwembaden zijn. Het is waarschijnlijk dat aantasting van de huidige spreiding/bereikbaarheid ten koste zal gaan van het aantal schoolzwemmers;
- vooral de afgelopen jaren profileert zwembad Kerpolder zich als hét verenigingsbad van Delft. Ter indicatie: in 2005 mocht zwembad Kerpolder 72.000 deelnemers aan verenigingsactiviteiten begroeten, terwijl dit aantal voor de beide Sportfondsenbaden 52.000 bedroeg. Met name de verenigingsruimten maken zwembad Kerpolder geschikt voor verenigingen;
- wij bevelen aan bij het bepalen van het gewenste toekomstperspectief voor de Delftse zwembaden zoveel mogelijk de sterke punten te behouden en waar mogelijk de afstemming tussen vraag en aanbod (verder) te optimaliseren. Daarvoor worden in de volgende paragraaf drie scenario's gepresenteerd.

5.4 Scenario's toekomstig aanbod (10 en 20 jaar)

Het toekomstig aanbod van de Delftse zwembaden kan op hoofdlijnen via de volgende scenario's verlopen:

- het consolidatiescenario;
- het scenario van de vervangende nieuwbouw;
- het scenario van de multifunctionele leisure-accommodatie.

Consolidatiescenario

Dit scenario kan omschreven worden als het handhaven van de bestaande zwembadaccommodaties, waarbij noodzakelijke investeringen worden verricht om tot 2015 en 2025 zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin adequate zwemvoorzieningen in stand te houden.

Uitgangspunt daarbij zijn de meerjaren onderhoudsplannen die voor de drie baden zijn opgesteld. Daarbij geldt dat voor zwembad Kerkpolder een plan beschikbaar is tot 2029. De meerjaren onderhoudsplannen voor het Sportfondsenbad en het Zwem- en Squashcentrum hebben een reikwijdte tot 2012. Niet duidelijk is wat de mogelijkheden en kosten zijn die verband houden met het instandhouden van deze twee zwembaden voor de periode tot 2025.

In de volgende tabel worden de belangrijkste voor- en nadelen van het consolidatiescenario opgesomd.

Voordelen	Nadelen
Behoud van een (zeer) efficiënt gebruik van het bestaande zwemwateroppervlak	Beperkte mogelijkheden om in te spelen op (ontwikkelingen in) behoeften door de hoge bezettingsgraad en het ontbreken van een recreatief zwembassin
Instandhouding van een goede spreiding/bereikbaarheid van de zwembaden	Instandhouding van een qua uitstraling gedateerd aanbod van zwembaden
Draagvlak onder de (georganiseerde) gebruikers van de zwembaden	Hoge onderhouds- en instandhoudingskosten door de hoge leeftijd van de zwembaden

Tabel 26: voor- en nadelen consolidatiescenario

Vervangende nieuwbouw

In dit scenario is sprake van vervangende nieuwbouw voor één of meer zwembaden. Afhankelijk van de gebleken behoefte en noodzaak kunnen hierbij naast nieuwbouw ook eventuele renovatie- en/of uitbreidingsmogelijkheden worden beschouwd.

Het uit 1978 daterende zwembad Kerkpolder zal pas op langere termijn voor vervanging in aanmerking komen. Gelet op de leeftijd en de (toekomstige) instandhoudingskosten van de zwembaden ligt het voor de hand dat het scenario van de vervangende nieuwbouw zich de komende jaren vooral richt op het Sportfondsenbad Delft en het Zwem- en Squashcentrum. Vervangende nieuwbouw kan er in voorzien dat voor beide zwembaden separaat een nieuwe voorziening wordt gerealiseerd, of dat beide zwembaden geclusterd worden tot één nieuw zwembad.

Als voor het Sportfondsenbad Delft en het Zwem- en Squashcentrum separaat nieuwe voorzieningen worden gerealiseerd, dan kunnen in beginsel de bestaande locaties Weteringlaan en Instructiebad daarvoor benut worden. Aandachtspunt bij vervangende nieuwbouw op de bestaande locaties zijn de te verwachten knelpunten in de continuïteit van de bedrijfsvoering. Als voor het Sportfondsenbad Delft en het Zwem- en Squashcentrum een gecombineerde nieuwe voorziening wordt gerealiseerd, dan zullen de beschikbare kavelgrootte en de centrale ligging zwaar wegen.

De belangrijkste voor- en nadelen van het scenario van de vervangende nieuwbouw zijn weergegeven in de volgende tabel.

Voordelen separate vervanging	Nadelen separate vervanging
Optimalisering van het aanbod waardoor betere afstemming mogelijk op (ontwikkelingen in) de vraag	Knelpunten in continuïteit bedrijfsvoering
Modernisering van het zwembadenaanbod	Geen optimaal gebruik van schaal- en efficiencyvoordelen door gecombineerd gebruik van voorzieningen
Handhaven spreiding van drie goed bereikbare zwembaden	
Voordelen geclusterde vervanging	Nadelen geclusterde vervanging
Optimalisering van het aanbod waardoor betere afstemming mogelijk op (ontwikkelingen in) de vraag	Beperkttere spreiding en bereikbaarheid ten opzichte van bestaande situatie
Modernisering van het zwembadenaanbod	Minder draagvlak onder georganiseerde gebruikers (met name scholen)
Schaal- en efficiencyvoordelen mogelijk door gecombineerd gebruik van voorzieningen	

Tabel 27: voor- en nadelen scenario van de vervangende nieuwbouw

Ten opzichte van het consolidatiescenario biedt dit scenario kansen om het aanbod kwalitatief en kwantitatief beter aan te laten sluiten op (ontwikkelingen in) de vraag. Daarbij kan gedacht worden aan het realiseren van volwaardige instructie-/wedstrijdbassins (nu niet aanwezig in het Zwem- en Squashcentrum) en het uitbreiden van recreatieve faciliteiten.

Mede afhankelijk van de gekozen locatie zal vervangende nieuwbouw in combinatie met het clusteren van twee zwembaden leiden tot een beperkttere spreiding/bereikbaarheid ten opzichte van de bestaande situatie. Daar staat tegenover dat aan clustering mogelijk schaal- en efficiencyvoordelen verbonden zijn. Deze voordelen kunnen ondermeer betrekking hebben op:

- beperking van het ruimtebeslag, waardoor een geclusterde accommodatie minder grondoppervlak vergt;
- besparing op de bouwkosten, hetgeen (gedeeltelijk) aangewend kan worden voor het verhogen van de architectonische en bouwkundige kwaliteit van de geclusterde accommodatie;
- besparing op de exploitatiekosten, bijvoorbeeld door efficiëntere inzet van personeel (denk bijvoorbeeld aan de inzet van kassa-/receptiemedewerk(s)tters). Deze besparing zal in verhouding beperkt zijn bij clustering van de twee Sportfondsenbaden.

Multifunctionele leisure-accommodatie

In het derde scenario wordt een nieuwe zwemaccommodatie als onderdeel van een geclusterde accommodatie gerealiseerd, waarin ook andere (sportgerelateerde) functies zijn ondergebracht. In beginsel kan een dergelijk accommodatie als vervanging dienen van één, twee of zelfs alle drie de bestaande zwembaden.

Met als uitgangspunt de instandhouding van zwembad Kerkpolder voor ten minste de komende 10 jaren, gaan we er in dit onderzoek evenwel van uit dat dit scenario voor de kortere termijn gerelateerd is aan de mogelijke vervanging van het Sportfondsenbad Delft en het Zwem- en Squashcentrum. Daarmee is dit scenario een verbijzondering van het scenario van de vervangende nieuwbouw. De voor- en nadelen van dit scenario zijn vergelijkbaar met de voor- en nadelen, zoals geschetst in het scenario van de vervangende nieuwbouw in geclusterde vorm. Bijkomend voordeel is dat clustering met andere functies de aantrekkelijkheid en daarmee ook de exploitatiemogelijkheden van een multifunctionele leisure-accommodatie kan vergroten.

Om optimaal te kunnen profiteren van synergievoordelen is het wenselijk dat additionele functies zoveel mogelijk een toegevoegde waarde hebben voor het zwembad.

In tabel 28 zijn enkele mogelijke functies weergegeven en beoordeeld op synergie in relatie met een zwembad. De beoordeling geschiedt op basis van de volgende scores:

- 1: nauwelijks of geen toegevoegde waarde;
- 2: beperkt toegevoegde waarde;
- 3: toegevoegde waarde duidelijk aanwezig.

Additionele functies	Synergie	
	Gebruik/activiteiten	Beheer/exploitatie
Sporthal	3	3
Fitness	3	3
Squashbanen	2	3
Sauna/zonnebanken/stoomcabines	3	3
Bowling/skibaan	2	2
Kinderdagverblijf/naschoolse opvang	2	1
Artsenpraktijk/fysiotherapie	2	1
Bioscoop	1	1

Tabel 28: beoordeling synergie additionele functies

Toelichting:

- voor alle genoemde functies geldt dat aanvullend marktonderzoek noodzakelijk is om vast te kunnen stellen wat in Delft de behoefte is aan dergelijke voorzieningen en of er ondernemers zijn die in dergelijke voorzieningen (risicodragend) willen investeren of tegen marktwaarde willen huren. Als ruimte voor (commerciële) additionele functies beschikbaar wordt gesteld, dan kunnen de opbrengsten als dekking worden aangewend voor de gemeentelijke bijdrage (subsidie) aan het zwembad;
- wij zijn van mening dat van de genoemde additionele functies vooral een sporthal, fitness, squashbanen en sauna/zonnebanken daadwerkelijk complementair zijn aan de activiteiten in een zwembad en derhalve voor bezoekers een meerwaarde hebben. Dergelijke voorzieningen hebben verder als voordeel dat ze qua beheer en exploitatie goed aansluiten bij zwembaden. Squashbanen, sauna en zonnebanken zijn op momenteel ook al aanwezig bij de twee Sportfondsenbaden. Wij hebben bij de verdere uitwerking van dit scenario in hoofdstuk 6 en de daarbij behorende ruimtestaat (bijlage 5) vooralsnog rekening gehouden met de toevoeging van een fitnessvoorziening en (8) squashbanen. Gelet op de perceelgrootte worden de ruimtelijke consequenties van een sporthal in paragraaf 6.4 apart benoemd.

Conclusies en aanbevelingen

- de analyse van vraag en aanbod heeft argumenten op het gebied van spreiding en bereikbaarheid opgeleverd die pleiten voor het instandhouden van de zwembaden op de huidige drie locaties. Daar staat tegenover dat met dit consolidatiescenario gedateerde zwembaden in stand worden gehouden, waarvan de hoge bezettingsgraad weinig mogelijkheden biedt voor uitbreiding van (nieuwe) activiteiten en beperkt kan worden ingespeeld op de behoeften van recreatieve zwembadbezoekers. De haalbaarheid van het consolidatiescenario ligt voor een belangrijk deel verscholen in de mogelijkheden en kosten die verband houden met het instandhouden van het Sportfondsenbad en het Zwem- en Squashcentrum tot 2025;
- indien het consolidatiescenario niet houdbaar is, dan ligt vervangende nieuwbouw voor het Sportfondsenbad en het Zwem- en Squashcentrum voor de hand. Gelet op de bereikbaarheid en de benodigde kavelgrootte gaat de voorkeur hierbij uit naar een nieuwe en centraal gelegen plek.

- bij het scenario van vervangende nieuwbouw voor het Sportfondsenbad en het Zwem- en Squashcentrum dient overwogen te worden welke voordelen verbonden zijn aan het uitbreiden van een nieuw zwembad tot een multifunctionele leisure-accommodatie. Eerder in deze paragraaf is een beschouwing gegeven van de inhoudelijke en organisatorische toegevoegde waarde van een aantal additionele functies die meer of minder passen binnen het leisure-concept. In het volgende hoofdstuk is in het programma van wensen voor een multifunctionele leisure-accommodatie rekening gehouden met een aantal van deze functies. In de beantwoording van onderzoeksvraag 3 zal de financiële toegevoegde waarde aangetoond moeten worden van dit scenario ten opzichte van het scenario van de vervangende nieuwbouw.

6 Programma van wensen en eisen

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden op basis van de eerder beschreven scenario's programma's gepresenteerd, waarin een omschrijving is opgenomen van:

- het benodigde zwemwateroppervlak met een vertaling in bassins, afmetingen en gebruiksmogelijkheden;
- de benodigde algemene ruimten, technische ruimten en parkeergelegenheid;
- de gewenste additionele functies.

6.2 Consolidatiescenario

Het consolidatiescenario voorziet in het instandhouden van de huidige drie zwembaden tot (uiterlijk) 2025. In paragraaf 2.2.3 is vastgesteld met welke gemiddelde onderhouds- en instandhoudingskosten de baden worden geconfronteerd in de periode 2006-2012. Alleen zwembad Kerkpolder beschikt over een meerjaren onderhoudsplan voor de periode tot 2029.

Op basis van een actueel meerjaren onderhoudsplan voor Sportfondsenbad Delft en het Zwem- en Squashcentrum kan in beeld worden gebracht wat de mogelijkheden en kosten zijn van het instandhouden van deze baden tot 2015 en 2025. Dit inzicht, alsmede de functionele beperkingen die aan dit scenario kleven, is bepalend voor de waardering van dit scenario ten opzichte van de andere twee beschreven scenario's.

6.3 Scenario van de vervangende nieuwbouw

In dit scenario maken we onderscheid tussen een separate en een geclusterde vervanging van Sportfondsenbad Delft en het Zwem- en Squashcentrum (respectievelijk scenario 2A en 2B).

Separate vervanging (scenario 2A)

Scenario 2A bestaat uit twee separate zwembaden met als hoofdfuncties:

- een wedstrijd-/instructiebad van 25x16x2 meter en een doelgroepenbad van 16x10x2 meter (vervanging van Sportfondsenbad Delft);
- een wedstrijd-/instructiebad van 25x12,5x2 meter (vervanging van het Zwem- en Squashcentrum).

Ten opzichte van de bestaande situatie resulteert scenario 2A in de volgende aanpassingen:

- de zwemwatercapaciteit van Sportfondsen Delft neemt toe van 452,5 m² tot 560 m²;
- de zwemwatercapaciteit van het Zwem- en Squashcentrum neemt toe van 225 m² tot 312,5 m², waarbij de functionele beperkingen van het huidige L-vormige instructiebad worden weggenomen.

Voor vervangende nieuwbouw van het Sportfondsenbad Delft is in bijlage 5 een ruimtestaat 2A opgenomen. Vanwege de grote gelijkenis is in de bijlage geen aparte ruimtestaat opgenomen voor vervangende nieuwbouw van het Zwem- en Squashcentrum. De belangrijkste kenmerken van ruimtestaat 2A zijn:

- een totaal bruto vloeroppervlak van het gebouw van 2.805 m² (of 2.943 m² met inbegrip van een vaste tribune, een kruidenbad, stoomcabines en zonnebanken);
- een totaal benodigd perceel¹⁰ van 3.900 m².

Op basis van een benodigd perceel van 3.900 m² kan geconcludeerd worden dat de huidige locaties over onvoldoende ruimte beschikken. Als mogelijk alternatief dient nader onderzoek gedaan te worden naar uitbreidingsmogelijkheden van de bestaande locaties en eventueel naar nieuwe centraal gelegen locaties die geschikt gemaakt kunnen worden voor de realisatie van een nieuw zwembad, zoals beschreven in ruimtestaat 2A.

Geclusterde vervanging (scenario 2B)

Scenario 2B bestaat uit een geclusterd zwembad met als hoofdfuncties:

- een wedstrijd-/instructiebad van 25x16x2 meter;
- een wedstrijd-/instructiebad van 25x12,5x2 meter;
- een doelgroepenbad van 16x10x2 meter;
- recreatieve voorzieningen met een totale oppervlakte van 220 m².

Ten opzichte van de bestaande situatie resulteert scenario 2B in dezelfde aanpassingen van de zwemwatercapaciteit als in scenario 2A. In een geclusterde zwembadvoorziening met een 3-badenconcept past naar onze mening ook een aanbod van recreatieve voorzieningen. Gekozen kan worden tussen beperkt aanvullend aanbod, bijvoorbeeld bestaande uit:

- een peuter-/kleuterbassin van 40 m²;
- whirlpools van 20 m²;
- een glijbaanbassin van 45 m² (uitkomend in het tweede wedstrijd-/instructiebad);
- extra perronruimte van 115 m².

Als alternatief aanbod van recreatieve voorzieningen kan ook geopteerd worden voor een apart recreatief bad, waardoor het 3-badenconcept zou worden uitgebreid tot een 4-badenconcept. Een recreatief bad zou dan kunnen bestaan uit de volgende elementen:

- een recreatief bassin van 200 m²;

¹⁰ In alle ruimtestaten is bij de berekening van het benodigde perceeloppervlak, naast het zwembadgebouw, rekening gehouden met parkeerruimte voor personeel en bezoekers, een fietsenstalling voor personeel en bezoekers, het terrein rondom het gebouw, de ontsluiting en groenvoorziening.

- een peuter-/kleuterbassin van 40 m²;
- whirlpools van 20 m²;
- een stroomversnelling van 45 m²;
- een glijbaanbassin van 45 m²;
- extra perronruimte van 455 m².

Uit een kosten-/batenanalyse moet blijken wat het draagvlak is voor aanvullende recreatieve voorzieningen. Vooralsnog gaan wij uit van een scenario voor geclusterde nieuwbouw met een beperkt aanbod van recreatieve voorzieningen. In bijlage 5 is hiervoor een ruimtestaat 2B opgenomen. De belangrijkste kenmerken zijn de volgende:

- een totaal bruto vloeroppervlak van het gebouw van 3.898 m² (of 4.035 m² met inbegrip van een vaste tribune, een kruidenbad, stoomcabines en zonnebanken);
- een totaal benodigd perceel van 6.100 m².

Op basis van een benodigd perceel van 6.100 m² kan ook voor dit scenario geconcludeerd worden dat de huidige locaties over onvoldoende ruimte beschikken. Ook hier geldt dat nader onderzoek gedaan moet worden naar uitbreidingsmogelijkheden van de bestaande locaties en eventueel naar nieuwe centraal gelegen locaties die geschikt gemaakt kunnen worden voor de realisatie van een nieuw zwembad, zoals beschreven in ruimtestaat 2B.

6.4 Scenario van de multifunctionele leisure-accommodatie

Als basis voor het scenario van de multifunctionele leisure-accommodatie hanteren we de zwembadvoorzieningen zoals beschreven in de scenario's 2A en 2B. In paragraaf 5.4 zijn mogelijkheden en voordelen beschreven, die verbonden zijn aan uitbreiding van (commerciële) additionele functies. Uitgangspunt is dat dergelijke functies, naast een inhoudelijke en organisatorische, ook een financiële meerwaarde hebben voor de zwembadvoorzieningen.

In bijlage 5 zijn scenario's 3A (afgeleide van scenario 2A) en 3B (afgeleide van scenario 2B) vertaald in een ruimtestaat. De belangrijkste kenmerken van deze ruimtestaten zijn de volgende:

- de eerder gepresenteerde zwembadvoorzieningen worden uitgebreid met een leisurefunctie, bestaande uit 1.500 m² fitness en 910 m² squash (8 banen) en een horecafunctie van in totaal 900 m². Uiteraard kan overwogen worden de leisurefunctie verder uit te breiden. Zo is in paragraaf 5.4 de synergie beschreven van uitbreiding met een sporthal. In geval van een sportvloer van 48x28 meter, dient rekening gehouden te worden met een extra bruto vloeroppervlak van circa 3.000 m²; het totaal benodigd perceel bedraagt in scenario 3A 11.300 m² en in scenario 3B 13.500 m². Net als voor scenario 2A en 2B kan geconcludeerd worden dat de huidige locaties over onvoldoende ruimte beschikken. Voor de scenario's 3A en 3B dient nader onderzoek gedaan te worden naar een nieuwe centraal gelegen locatie die geschikt gemaakt kan worden voor de realisatie van een nieuw zwembad, zoals beschreven.

7 Beantwoording onderzoeksvragen

In hoofdstuk 1 zijn de onderzoeksvragen voor deel I (analyse vraag en aanbod) en deel II (inventarisatie wensen en behoeften belanghebbenden) aldus geformuleerd:

- Onderzoeksvraag 1: Wat is het huidige aanbod van zwemwatervoorzieningen en voorziet dit in de vraag tot 2015 en 2025 in Delft?
- Onderzoeksvraag 2: Wat zijn de behoeften, wensen en voorkeuren van belanghebbenden ten aanzien van zwemwatervoorzieningen in Delft?

Beantwoording onderzoeksvraag 1

Het huidige aanbod van openbaar toegankelijke zwemwatervoorzieningen in Delft bestaat uit Sportfondsenbad Delft, Zwem- en Squashcentrum Delft en zwembad Kerkpolder. Het totaal zwemwateroppervlak van deze drie baden bedraagt 1.355,50 m². Gelet ook de leeftijd van de baden is sprake van gedateerde zwemvoorzieningen. Dit neemt niet weg dat Delftenaren de baden goed weten te vinden en dat sprake is van een (zeer) efficiënt gebruik van de zwemwatercapaciteit.

Hoewel de toekomst ook voor wat betreft het bezoek aan zwembaden niet kan worden voorspeld, kan er naar onze mening vanuit worden gegaan dat de vraag naar zwemwater de komende jaren in Delft redelijk stabiel zal blijven. Indien adequaat wordt ingespeeld op een aantal marktkansen, kan gerekend worden op een beperkte toename van het totaal aantal bezoekers.

De norm van een efficiënt benut zwembad is gesteld op 300 tot 350 bezoekers per m² zwemwater. De gemiddeld 417 bezoekers per m² zwemwater in 2005 duiden op een prima bezetting van de Delftse zwembaden. Gegeven de door ons geprognosticeerde vraagontwikkeling, zal de gemiddelde bezetting van de Delftse zwembaden beperkt stijgen tot 438 bezoekers per m² zwemwater in 2025. Consequentie van de hoge bezettingsgraad is wel dat de mogelijkheden om in te spelen op marktontwikkelingen die vragen om een uitbreiding van het activiteitenaanbod beperkt zijn.

Naast de capaciteit zal ook de kwaliteit van het huidige aanbod van zwemwatervoorzieningen bepalend zijn of tegemoet kan worden gekomen aan de vraag tot 2015 en 2025. Hoewel de gebruikers van de Delftse zwembad momenteel nog redelijk tot goed oordelen over de kwaliteit van de door hen bezochte baden, mag gezien de leeftijd en de daarmee samenhangende gedateerde uitstraling verwacht worden dat de kwaliteitsbeleving van de zwembadbezoekers in toenemende mate onder druk zal komen te staan.

Beantwoording onderzoeksvraag 2

Ten behoeve van het inventariseren en analyseren van behoeften, wensen en voorkeuren van belanghebbenden ten aanzien van zwemwatervoorzieningen in Delft is een enquête uitgezet onder de georganiseerde gebruikers (scholen, verenigingen en andere organisaties) en onder de deelnemers van het Delfts Internet Panel (DIP). De enquête heeft het beeld bevestigd dat de kwaliteit van het verouderde zwembadaanbod op onderdelen te wensen

overlaat, maar dat in algemene zin positief wordt geoordeeld over de Delftse zwembaden. De huidige spreiding en bereikbaarheid van de zwembaden wordt zeer op prijs gesteld.

Tijdens een workshop is met vertegenwoordigers van de georganiseerde gebruikers aan de hand van stellingen gediscussieerd over de toekomst van de Delftse zwembaden. Gebleken is dat een voorkeur bestaat voor het instandhouden van zwembaden op de drie huidige locaties. Dit met het oog op de gewenste spreiding/bereikbaarheid van de baden voor met name de onderwijsinstellingen. Deze voordelen zullen in een volgende fase van het project moeten worden afgezet tegen de financiële consequenties van de verschillende scenario's voor de toekomst van de Delftse zwembaden.

Zonder afbreuk te willen doen aan het draagvlak voor het consolidatiescenario, zijn er naar onze mening inhoudelijke argumenten om te pleiten voor vervangende nieuwbouw voor met name het Sportfondsenbad en het Zwem- en Squashcentrum. Gegeven de hoge bezettingsgraad en om beter in te kunnen spelen op marktkansen stellen wij in het scenario van de vervangende nieuwbouw voor de zwemwatercapaciteit (beperkt) uit te breiden. Dit resulteert erin dat huidige wedstrijd-/instructiebad van het Sportfondsenbad van 312,5 m² wordt vervangen door een wedstrijd-/instructiebad van 25x16 meter (400 m²). Het huidige L-vormige instructiebad van het Zwem- en Squashcentrum van 225 m² wordt met het oog op het optimaliseren van de functionaliteit en de capaciteit vervangen door een wedstrijd-/instructiebad van 25x12,5 meter (312,5 m²). Daarnaast is rekening gehouden met het opnemen van een beperkt aanbod van recreatieve voorzieningen. Op basis van een kosten-/batenanalyse dient het draagvlak te worden berekend voor het aanbod van een volwaardig recreatief bad.

Een kosten-/batenanalyse is eveneens noodzakelijk om de toegevoegde waarde van een multifunctionele leisure-accommodatie aan te tonen. In het door ons geschetste beeld van een dergelijke accommodatie is rekening gehouden met 1.500 m² fitness, 910 m² squash (8 banen) en een horecafunctie van in totaal 900 m².

Bijlage 1 Bezoekersontwikkeling Delftse zwembaden

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Sportfondsenbad Delft						
schoolgebruik	30.950	31.440	32.780	32.681	32.915	28.640
verenigingsgebruik	50.046	49.672	46.882	44.230	40.362	38.870
leszwemmen en doelgroepen	95.057	100.731	96.639	102.172	100.664	102.370
recreatief gebruik	91.351	98.772	89.887	91.738	94.526	99.180
subtotaal Sportfondsenbad	267.404	280.615	266.188	270.821	268.467	269.060
Zwem- en Squashcentrum						
schoolgebruik	25.095	25.765	25.305	24.685	25.370	24.690
verenigingsgebruik	10.085	9.625	6.850	17.395	22.034	13.085
leszwemmen en doelgroepen	26.610	28.690	28.982	28.195	32.704	29.700
recreatief gebruik	8.796	10.485	10.542	10.364	10.522	9.460
subtotaal Zwem- en Squashcentrum	70.586	74.565	71.679	80.639	90.630	76.935
zwembad Kerkpolder						
schoolgebruik	25.106	23.145	23.514	22.669	23.126	24.043
verenigingsgebruik	66.173	53.703	53.139	52.500	72.260	72.300
leszwemmen en doelgroepen	47.450	47.092	48.767	50.331	50.955	50.902
recreatief gebruik	104.600	101.820	102.184	100.531	96.080	72.576
subtotaal Kerkpolder	243.329	225.760	227.604	226.031	242.421	219.821
zwembaden Delft						
schoolgebruik	81.151	80.350	81.599	80.035	81.411	77.373
verenigingsgebruik	126.304	113.000	106.871	114.125	134.656	124.255
leszwemmen en doelgroepen	169.117	176.513	174.388	180.698	184.323	182.972
recreatief gebruik	204.747	211.077	202.613	202.633	201.128	181.216
totaal zwembaden Delft	581.319	580.940	565.471	577.491	601.518	565.816

Tabel 29: ontwikkeling bezoek Delftse zwembaden 2000-2005

Bijlage 2 Enquête georganiseerde gebruikers

Enquete toekomstperspectief Delftse zwembaden

In deze vragenlijst wordt een aantal vragen gesteld die betrekking hebben op het toekomstperspectief van de Delftse zwembaden. Wij verzoeken u namens uw vereniging/organisatie de vragenlijst in te vullen. Daarbij vragen we u zich te beperken tot de activiteiten van uw vereniging/organisatie die zich afspelen in één of meer (Delftse) zwembaden.

Naam vereniging/organisatie :

Naam contactpersoon :

Telefoonnummer :

-
1. Kunt u kort aangeven welke activiteiten uw vereniging/organisatie aanbiedt?
- activiteit A:
- activiteit B:
- activiteit C:
- activiteit D:
- activiteit E:

-
2. Hoeveel leden/deelnemers heeft uw vereniging/organisatie momenteel?
- Totaal:
- aantal junioren:
- aantal senioren:
- ☐ onbekend

-
3. Uit welke wijk(en) is het grootste deel van uw leden/deelnemers afkomstig? (maximaal drie aankruisen!)
- ☐ Binnenstad
- ☐ Vrijenban
- ☐ Voordijkshoorn/ Hof van Delft
- ☐ Tanthof
- ☐ Voorhof
- ☐ Buitenhof
- ☐ Wippolder
- ☐ verspreid over de gemeente Delft
- ☐ andere gemeente
- ☐ onbekend
-

-
4. Hoe heeft het totaal aantal leden/deelnemers van uw vereniging/organisatie zich de **afgelopen** vijf jaar ontwikkeld?
- aantal leden/deelnemers in 2001:
- aantal leden/deelnemers in 2002:
- aantal leden/deelnemers in 2003:
- aantal leden/deelnemers in 2004:
- aantal leden/deelnemers in 2005:
- ☐ onbekend
-

5. Wat is volgens u de reden van de ontwikkeling (afgenomen, stabiel of toegenomen) van het totaal aantal leden/deelnemers van uw vereniging/organisatie?
-
-
-
-
-
-
-

6. Hoe denkt u dat het aantal leden/deelnemers van uw vereniging/organisatie zich de **komende** vijf jaar zal ontwikkelen per aangeboden activiteit?
(gebruikt hierbij de volgorde van de activiteiten die u onder **vraag 1** heeft vermeld)

	afnemen	stabiel blijven	toenemen
activiteit A:	☐	☐	☐
activiteit B:	☐	☐	☐
activiteit C:	☐	☐	☐
activiteit D:	☐	☐	☐
activiteit E:	☐	☐	☐

7. Wat is de volgens u de reden van de ontwikkeling van het aantal leden/deelnemers van uw vereniging/organisatie voor de **komende** vijf jaar?
-
-
-
-
-
-
-

- [illegible]

- ☐
- niet van toepassing

[illegible]

10. Heeft uw vereniging/organisatie momenteel voldoende zwemwatercapaciteit tot haar beschikking?
- ☐ ja
☐ nee
☐ onbekend

11. Indien uw vereniging/organisatie zwemwatercapaciteit tekort komt, kunt u dan in de volgende tabel het volgende aangeven:
- voor welke activiteiten u capaciteit tekort komt
 - voor welke zwembadlocatie dit geldt (denk bijvoorbeeld aan: zwembad Kerkpolder, sportfondsenbad Delft)
 - hoeveel uren u tekort komt
 - wat het type bassin is waar u ruimte tekort komt (denk aan: een wedstrijd- of een doelgroepenbassin)

activiteit	locatie	aantal uren	type bassin

12. Van welk zwembad maakt uw vereniging/organisatie momenteel het meest gebruik?
- ☐ zwembad Kerkpolder
☐ sportfondsenbad Delft
☐ zwem-/squashcentrum Delft
☐ anders, nl

De volgende vragen hebben betrekking op het zwembad waar uw vereniging/organisatie het meest gebruik van maakt.

13. Wat zijn voor uw vereniging/organisatie de belangrijkste redenen om juist van dit zwembad gebruik te maken?
- Hiernaast zijn een aantal mogelijke redenen aangegeven. Kunt u deze redenen rangschikken naar belangrijkheid door ze een cijfer te geven van 1 tot 10. Hierbij staat 1 voor **meest** belangrijk en 10 voor **minst** belangrijk.
- Voorbeeld:
2 de centrale ligging van het zwembad	de centrale ligging van het zwembad
1 de bereikbaarheid van het zwembad	de bereikbaarheid van het zwembad
6 de parkeerfaciliteiten van het zwembad	de parkeerfaciliteiten van het zwembad
7 de veiligheid in en rondom het zwembad	de veiligheid in en rondom het zwembad
3 de hygiëne in het zwembad	de hygiëne in het zwembad
4 de afmeting van de bassins	de afmeting van de bassins
5 de diepte van de bassins	de diepte van de bassins
8 de aanwezigheid van recreatieve voorzieningen	de aanwezigheid van recreatieve voorzieningen
9 de aanwezigheid van een horecavoorziening	de aanwezigheid van een horecavoorziening
10 het hebben van een eigen verenigingsruimte	het hebben van een eigen verenigingsruimte
	anders, nl.....

14. Kunt u van het zwembad waar uw vereniging/organisatie het meest gebruik van maakt voor onderstaande aspecten aangeven:

- hoe **belangrijk** u dit aspect vindt?
- wat u van de **kwaliteit** vindt?

Per aspect dient u derhalve **2 hokjes** aan te kruisen, bijvoorbeeld:

		BELANG				KWALITEIT					
		onbe- langrijk	neu- traal	belang- rijk	geen mening	zeer slecht	slecht	neu- traal	goed	zeer goed	geen mening
-	bereikbaarheid (voorbeeld)	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
		onbe- langrijk	neu- traal	belang- rijk	geen mening	zeer slecht	slecht	neu- traal	goed	zeer goed	geen mening
-	bassins										
	<i>afmeting</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<i>diepte</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-	bereikbaarheid										
	<i>fiets</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<i>auto</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<i>openbaar vervoer</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-	parkeergelegenheid										
	<i>fiets</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<i>auto</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-	algemene indruk van het gebouw	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-	algemene onderhoudssituatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-	sfeer in het zwembad	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-	sociale veiligheid rondom het zwembad	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-	hygiëne van douches/toiletten	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-	kleedaccommodaties	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-	horecavoorziening	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-	veiligheid in het zwembad	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Wat voor totaalbeoordeling geeft u het zwembad waar uw vereniging/organisatie het meest gebruik van maakt?

Slecht
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Goed

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Toelichting:

.....

.....

.....

.....

16. Hoe beoordeelt u de beschikbaarheid van de bassins op het voor uw vereniging/organisatie gewenste tijdstip?

Slecht										Goed
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Toelichting:

.....

.....

.....

.....

.....

17. Hoe beoordeelt u de locatie van het door uw vereniging/organisatie meest gebruikte zwembad?

Slecht										Goed
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Toelichting:

.....

.....

.....

.....

.....

18. Hoe ziet u de toekomst voor uw vereniging/organisatie (in termen van de ontwikkeling van het aantal leden/deelnemers, het aanbod van activiteiten en de behoefte aan faciliteiten) en wat zou dat voor gevolgen kunnen hebben voor het huidige zwembadenaanbod in Delft?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Overige opmerkingen/suggesties

Heeft u tenslotte nog algemene opmerkingen of suggesties ten aanzien van de vraag naar en het aanbod van de zwembaden in Delft, nu en in de toekomst?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dit is het einde van de vragenlijst. Hartelijk dank voor uw medewerking!

Als u nog vragen of opmerkingen heeft dan kunt u contact opnemen met René Komduur of Colleen Cassidy van Drijver en Partners, tel: 010 - 2112121

Bijlage 3 Enquête Delfts Internet Panel

DIP-enquête Delftse zwembaden

Geachte mevrouw, mijnheer,

Een adequaat aanbod van zwembaden heeft bij de gemeente Delft prioriteit. Het beleid ten aanzien van zwembaden heeft veel aspecten. Zo dienen vraag en aanbod voldoende op elkaar te zijn afgestemd, maar dient ook op een goede wijze te kunnen worden geanticipeerd of gereageerd op ontwikkelingen in de markt.

Om deze complexe materie in de toekomst beter te kunnen beheersen heeft de gemeenteraad besloten een toekomstplan voor de Delftse zwembaden op te stellen. Hierbij komen onder meer het huidige en het toekomstige gebruik van deze accommodaties aan bod. In dat kader is aan bureau Drijver en Partners uit Rotterdam opdracht gegeven onderzoek te doen naar alle zwembaden in en rondom de gemeente Delft.

Om inzicht te verwerven in bovengenoemde aspecten worden de deelnemers van het Delfts Internet Panel van harte uitgenodigd deel te nemen aan dit onderzoek. Wij stellen uw inbreng zeer op prijs en verzoeken u dan ook vriendelijk bijgaande vragenlijst zorgvuldig in te vullen. In verband met de doorlooptijd van ons onderzoek verzoeken wij u de vragenlijst **binnen 2 weken** in te vullen.

Wij danken u bij voorbaat voor uw medewerking!

Met vriendelijke groet,

Drijver en Partners

René Komduur en Colleen Cassidy
Telefoon: 010 2112121

1.	Heeft u de afgelopen 12 maanden gebruik gemaakt van één van de Delftse zwembaden?	☐ ja ☐ nee
2.	Heeft u de afgelopen 12 maanden gebruik gemaakt van een zwembad buiten de gemeente Delft?	☐ ja ☐ nee
3.	Waarom heeft u de afgelopen 12 maanden geen gebruik gemaakt van een zwembad? (maximaal drie motieven aankruisen!)	☐ ik kan niet zwemmen ☐ ik vind zwemmen niet leuk ☐ Ik kan niet zwemmen vanwege medische redenen ☐ ik heb geen tijd om te zwemmen ☐ ik vind zwemmen in een zwembad te duur ☐ ik vind zwembaden te druk ☐ ik vind zwembaden onveilig ☐ ik vind zwembaden ongezellig ☐ ik kan zwembaden niet goed bereiken (met de auto, fiets of openbaar vervoer) ☐ anders, namelijk:

4. Van welk(e) zwembad(en) buiten Delft heeft u de afgelopen 12 maanden gebruik gemaakt? (maximaal drie zwembaden noemen!)	☐ De Viergang, Pijnacker-Nootdorp ☐ Zwembad Zuiderpark, Den Haag ☐ De Schilp, Rijswijk ☐ De Waterthor, Den Haag ☐ Groenoord, Schiedam ☐ Tropicana, Rotterdam ☐ Tikibad, Wassenaar ☐ anders, namelijk:
---	--

5. Wat is voor u de belangrijkste reden om een zwembad buiten de gemeente Delft te bezoeken? (maximaal drie motieven aankruisen!)	☐ dichterbij woonadres ☐ betere bereikbaarheid met het openbaar vervoer ☐ betere parkeergelegenheid ☐ betere algehele kwaliteit van het zwembad ☐ beter/meer aanbod van voorzieningen, namelijk: ☐ beter/meer aanbod van andere zwemactiviteiten, namelijk: ☐ openingstijden sluiten beter bij mij aan ☐ meer veiligheid binnen het zwembad ☐ meer veiligheid rondom het zwembad ☐ minder druk ☐ goedkoper ☐ betere service/klantvriendelijkheid van het personeel ☐ anders, namelijk:
--	---

6. Welk zwembad binnen de gemeente Delft heeft u de afgelopen 12 maanden het meest bezocht?	☐ zwembad Kerkpolder ☐ sportfondsenbad Delft ☐ zwem-/squashcentrum Delft
--	---

De volgende vragen hebben betrekking op het zwembad binnen de gemeente Delft dat u de afgelopen 12 maanden het meest heeft bezocht.

7. Hoe vaak bezoekt u dit zwembad? (slechts één antwoord mogelijk!)	☐ elke dag ☐ een paar keer per week ☐ gemiddeld 1 keer per week ☐ gemiddeld 1 keer per maand ☐ minder dan 1 keer per maand
--	---

8. Wat zijn voor u de belangrijkste redenen om dit zwembad te bezoeken? (maximaal twee motieven aankruisen!)	☐ dichtbij ☐ voldoende parkeergelegenheid ☐ de algehele kwaliteit van het zwembad ☐ service/klantvriendelijkheid prijs van het personeel ☐ aanwezigheid van recreatieve voorzieningen (whirlpools, stoombaden, zonnebank, etc) ☐ aanbod van activiteiten ☐ aanwezigheid van een horecavoorziening ☐ de kindvriendelijke inrichting van het zwembad ☐ de veiligheid binnen het zwembad ☐ anders, namelijk:
---	--

9. Met welk vervoersmiddel reist u meestal naar het zwembad waar u het meest gebruik van maakt? (slechts één antwoord mogelijk!)	☐ geen, ik ga lopend ☐ bromfiets/ scooter ☐ fiets ☐ motor ☐ auto ☐ openbaar vervoer ☐ anders, namelijk
10. Met wie bezoekt u doorgaans dit zwembad? (slechts één antwoord mogelijk!)	☐ alleen ☐ in gezelschap van partner ☐ in gezelschap van hele gezin/kinderen ☐ in gezelschap van andere familieleden ☐ in gezelschap van vrienden/kennissen ☐ in groter groepsverband
11. Voor welke activiteit bezoekt u meestal dit zwembad? (slechts één antwoord mogelijk!)	☐ doelgroepactiviteiten (aquajoggen, ouder en kind zwemmen etc) ☐ zwemmen in verenigingsverband ☐ recreatief zwemmen (waaronder baantjeszwemmen) ☐ instructiezwemmen
12. Van welke voorziening, anders dan de zwembassins, maakt u tijdens uw bezoek aan dit zwembad het meest gebruik? (slechts één antwoord mogelijk!)	☐ sauna ☐ stoombad ☐ whirlpool ☐ zonnebank ☐ squashbanen ☐ horeca ☐ niet van toepassing ☐ anders, namelijk

13. Kunt u van het zwembad waar u het meest gebruik van maakt voor onderstaande aspecten aangeven:

- hoe **belangrijk** u dit aspect vindt?
- wat u van de **kwaliteit** vindt?

Per aspect dient u derhalve **2 hokjes** aan te kruisen, bijvoorbeeld:

		BELANG				KWALITEIT					
		onbe- langrijk	neu- traal	belang- rijk	geen mening	zeer slecht	slecht	neu- traal	goed	zeer goed	geen mening
- bereikbaarheid (voorbeeld)		☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
		onbe- langrijk	neu- traal	belang- rijk	geen mening	zeer slecht	slecht	neu- traal	goed	zeer goed	geen mening
- bassins											
	<i>afmeting</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<i>diepte</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- bereikbaarheid											
	<i>fiets</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<i>auto</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<i>openbaar vervoer</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- parkeergelegenheid											
	<i>fiets</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<i>auto</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- algemene indruk van het gebouw		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- algemene onderhoudssituatie		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- sfeer in het zwembad		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- sociale veiligheid rondom het zwembad		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- hygiëne van douches/toiletten		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- kleedaccommodaties		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- horecavoorziening		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- veiligheid in het zwembad		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14. Wat voor totaalbeoordeling geeft u dit zwembad? slecht 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 goed

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Toelichting:

15. Hoe beoordeelt u de toegangstarieven in relatie tot de algehele kwaliteit van dit zwembad?

☐ laag ten opzichte van de geboden kwaliteit

☐ goede prijs/ kwaliteitverhouding

☐ hoog ten opzichte van de geboden kwaliteit

16. Mist u bepaalde voorzieningen of faciliteiten in dit zwembad?

☐ nee

☐ ja, namelijk:

17. Heeft u tenslotte nog algemene opmerkingen of suggesties over de zwembaden in Delft?

☐ nee

☐ ja, namelijk:

Dit is het einde van de vragenlijst. Hartelijk dank voor uw medewerking!

Bijlage 4 Deelnemers workshop

Op 29 juni 2006 is voor onderwijsinstellingen, verenigingen en overige georganiseerde gebruikers van de Delftse zwembaden een workshop georganiseerd. De deelnemers aan de workshop zijn opgesomd in het volgende overzicht.

	Organisatie/vereniging/school	Vertegenwoordiger
1	Herman Broerenschool	M. Domela Nieuwenhuis
2	DSZ WAVE	L. van Schaarenburg en R. Elstgeest
3	TU Delft	J. van Dorp
4	De Rembrandtschool	N. Sawal
5	Sportraad Delft sectie zwemmen	J. van den Berg
6	Delftse Watervrienden	J. van Kuijen
7	Zwemvereniging voor gehandicapten	A. Brouwer
8	Stichting Ouderenwerk	J. Meijerink
9	Werkgroep Migranten	N. Sukul
10	Sportbedrijf Delft	W. van der Weerd
11	Sportfondsen Delft	P. Reedijk
12	Hopman en Andres	E. van Miltenburg
13	Gemeente Delft	B. van der Ende
14	Gemeente Delft	F. den Otter
15	bbn	L. van der Lans
16	Drijver en Partners	C. Cassidy
17	Drijver en Partners	R. Komduur

Tabel 30: deelnemers workshop

Bijlage 5 Ruimtestaten